
የቴዲ ኦፍሮ

የታሰቁነት ምስጢር

በአቤል ዘበነ

2002 ዓ.ም

አዲስ አበባ

© የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

ALL RIGHTS RESERVED

የመጀመሪያ እትም - ህዳር 2002ዓ.ም

ለአስተያየትዎ - ፖ.ሣ ቁ. 2504 ኮድ 1250

ፍቅር እራስን አሳልፎ ከመስጠት ይጀምራል።

ስለሆነም ለሚወዱት ሰው የሚወዱትን ነገር ያበርክቱ!

ከ.....

ለ.....

ምስጋና

በቅድሚያ የማይቻለውን አስችሎ ለዚህ ላደረሰኝ ለኃያሉ እግዚአብሔር ምስጋናዬ ከምንም በላይ የላቀ ነው። እንዳችም ተራ ነገር ብትሆን በእኔ ኃይል፣ ጉልበትና ችሎታ ዕውን አልሆነችም። አርቲስት አዳኝ ወ/ገብርኤል ይህንን መጽሀፍ ለመጻፍ ውጥን እንዳለኝ ሀሳቤን ያካፈልኳት ጊዜ አይዘህ፣ በርታ በማለት ከሞራል ድጋፍ አንስቶ እንዳንድ መረጃ የማገኛባቸውን መንገዶች እስከ ማመቻቸት ድረስ ላደረገችልኝ ከባድ ውለታ ምስጋናዬን የምገልጽበት ቃል የለኝም። በህይወት ዘመንሽ ያለብሽውን ሁሉ ፈጣሪ ከጎንሽ ሆኖ እንዲያሳካልሽ እመኝልሻለሁ።

እንዲሁም ከጎኔ ሆነው በሀሳብና በፀሎት ላገዙኝ ሱቴዲ አፍሮ አድናቂዎች በሙሉና ለንደኞቼም ጭምር በፈጣሪ ስም ከፍ ያለ ምስጋና ይድረሳቸው።

በተጨማሪም ለ33 ዓመታት አሜሪካ ሀገር የሚገኙት የህክምና ባለሙያ ፕሮፌሰር መስፍን ለማ፣ በአጋጣሚ ለአረፍት ወደ ትውልድ ሀገራቸው ኢትዮጵያ መጥተው ሳለ የአረፍት ጊዜያቸውን ለውተው የዚህን መጽሐፍ ረቂቅ ጽሑፍ በማንበብና በመጽሐፉ ጀርባ ሽፋን ላይ የለፈረውን ቀና አስተያየት በመስጠት ስለተባበሩኝ ምስጋናዬ የላቀ ነው።

ሁሉ በእርሱ ሆነ!
አቤል ዘበን

ማውጫ

ክፍል አንድ
የቴዲ አፍሮ የዕድነት ሕይወትና ለሙዚቃ የከፈለው ታላቅ መስዋዕትነት----- 9

- 1 ቴዲ አፍሮ ከየት ወዴት?
ቴዎድሮስ ካሳሁን ስለምን ቴዲ አፍሮ ተባለ?
- 2 ሱቴዲ አፍሮ ስኬት ከፍተኛውን ሚና የተጫወተው የአባቱ የሥነ-ልቦና ጨዋታ
- 3 ቴዲና የትምህርት ቤት ቆይታው

ክፍል ሁለት
ቴዲ አፍሮን ስታላቅነት ያበቁት ዓበይት ምክንያቶች----- 33

- 4 ቴዲ፣ ሥር ነቀል ለውጥ ያመጣ አብዮተኛ
- 5 ቴዲ ለሀገሩ ያለው ስሜት
- 6 ቴዲና ነፃነት
- 7 የሰላም እርግብ
- 8 ቴዲ አፍሮ ከባህሪዬ አንፃር ሲታይ
- 9 ቴዲ አፍሮ ማንን ይፈራል?
- 10 ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ያክብራል
- 11 የቴዲ አፍሮ የደግነት መለኪያዎች
- 12 ቴዲና ኮንሰርቶቹ

ክፍል ሦስት
ቴዲ ከማንም ስርደት ወቅት የክብር ስክለዕ እንዲደፋ ያደረገ ታላላቅ እውነታዎች----- 81

- 13 ሙዚቃ ያኔና ዘንድሮ
- 14 ከዝነኝነት ወደ ተምሳሌትነት የተመነጠቀ ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ!

ክፍል አራት

ቴዲ አፍሮ በሌሎች ዓይን----- 97

- 15 ቴዲ አፍሮና ሚዲያ
- 16 ቴዲ አፍሮ ለክብር የተቀነቀነለት ብቸኛ አርቲስት
- 17 ቴዲ አፍሮ በጥቂት ዘፋኞች ዓይን
- 18 የቴዲ አፍሮና የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ስላሴ ምናባዊ ቆይታ

ክፍል አምስት

የቴዲ አፍሮ ታላቅ ፈተናዎች----- 129

- 19 «እግዚአብሔር በክፉ አይፈትንም»
- 20 በቴዲ መታሰር ያጋጠመ ታላቅ ክፍተት!!
- 21 ቴዲ አፍሮ የማን ነው?
- 22 ማጠቃለያ

የፀሐፊው መልዕክት

ይህንን «የቴዲ አፍሮ የታላቅነት ምስጢር» የተሰኘውን መጽሐፍ ለመጻፍ ያነሳሳኝ ለቴዲ አፍሮ ያለኝ በቃላት ሊገለጽ የማይችል የማይሞት እውነተኛ ኢትዮጵያዊ ፍቅር ነው እንጂ በግብዝነት በስም መኖርን ፈልጌ ወይም ጥቅም አገኝበታለሁ ብዬ ተመኝቼ አይደለም።

ከዚህ ሌላ ዋናኛ ምክንያቱ እንድ ታሪክ ለሪ ግለሰብ ለሀገሩ ላበረከተው ታላቅ ታሪካዊ ተግባር በህይወት እያለ ማሞገስና ከዚህ የላቀ ድንቅ ታሪክ እንዲያስመዘግብ ማበረታታት የሁላችን ሃላፊነት ሊሆን ይገባል ከሚል ቅዱስ ዓላማ ተነሳሽኛ ነው። ምክንያቱም በየተለማሩበት ሙያ ለሀገርና ለወገን የሚጠቅም ክቡር ሥራን ለርተው ህያው ታሪክ ለሚያስመዘግቡ እንደ ቴዲ ያሉ ታሪካዊ ጀግኖች በሞት እስኪለዩን ሳንጠብቅ ለእነሱ ያለን ውድቃና አክብሮት በህይወት እያሉ ብንገልጽላቸው ከአስተማሪነቱም በላይ ሌሎች ታሪካዊ ጀግኖችም እንዲፈጠሩ ማነሳሳት ነው ብዬ ስላመንኩ ነው። ታላቅነታቸውን ለቀጣዩ ትውልድ በታሪክነት ማቆየት መቻልም የተቀደሰ ታላቅ ተግባር ነው።

ከዚህ በተረፈ ማንም አንባቢ ይህን መጽሐፍ፣ ፍቅርና ቅንነትን አብዝታ በምትሻ ንፁህ ልብ እንደተጻፈ ተገንዝቦ በቅንነት እንዲያነብልኝ በትህትና እጠይቃለሁ።

ሌላው ሰውድ አንባቢዎቼ ማሳሰብ የምፈልገው ይህ መጽሐፍ ሙሉ ለሙሉ የቴዲ አፍሮ የህይወት ታሪክ የሚገልጽ ግሉ-ታሪክ አለመሆኑ ነው። እንዲያውም በአጭሩ ሰቴዲ ያለኝን ክብር የገለጽኩበት መጽሐፈ-መድከስ ቢባል ይሻላል። መጽሐፉ ሲጻፍ ቴዲ የሚያውቀው አንዳችም ነገር እንዳልነበረም መግለጽ አወዳለሁ።

በመጨረሻም በመጽሐፉ ይዘት ቅር የተሰኘ አንባቢ ወይም አካል ከተገኘ፣ እኔ እሱን እሱ ደግሞ እኔን መሆን እንደማንችል አበክራ ከመግለጽ በቀር ሌላ የምለው ነገር የለኝም። ምክንያቱም ዛሬን ባየሁበት አይኔ ነንን አይቼ አልረዳውምና። ነገር ግን በአፃፃፍ ብቃቱ ያልተደሰቱና በቅን ልቦና ሊያርሙኝ ፈቃደኛ የሆኑ አንባቢዎቼ አስተያየታቸውን ለመቀበል ዝግጁ መሆኔን በአክብሮት እገልጻለሁ።

«ፍቅር ያሸንፋል»

አቤል ዘበነ

ክፍል አንድ

የቴዲ አፍሮ የልጅነት ሕይወትና ስሙዚቃ የከፈለው ታላቅ መስዋዕትነት

ቴዲ አፍሮ ከየት ወዳት?

“እኔ ከማንም አሳንስም። ወደፊት ምርጥ ዘፋኝ እሆናለሁ!”

ቴዲ አፍሮ

በሀፃንነቱ ግጥም ጽፎ፣ ዜማ ቀምሮ ለሚወደው ውሻው የንጉራጉርለት ነበር። ይህ በልጅነት ጊዜ የተጀመረው የሙዚቃ አፍላ ፍቅር ግን በቤተሰቡ ዘንድ አልተወደደለትም። ቤተሰቡ ወደ ሙዚቃ ንለም እንዲገባ ፍፁም ፈቃደኛ አልነበሩም። ነብሉን ከሙዚቃ

ሰመሰየት ሲባል ከቤተሰቦቹ በኩል ቁጣ፣ መገረፍ፣ የግጥም ደብተሮቹ እስከመቀደድና የተለያዩ መዘቅቦች ደርሰውበታል። እሱ ግን ሙዚቃን ሊተዋት በጀ አላለም። እንዲያውም ይበልጥ አልህ ውስጥ ገባ። እናም ገና ከጠዋቱ ሰማንም ጆሮ መስጠት እንደሌለበት ሰራሱ ቃል ገባ። የልቡን ትርታ ብቻ በማድመጥም “ከሙዚቃ ሌላ ህይወት የለኝም” ሲል ሰራሱ አወጀ።

እርግጥ ይህ ብላቴና መስታወት ጥበብ ከበብ ውስጥ ተሳትፎ ያደርግ በነበረበት ወቅት ከሙዚቃ ይልቅ ሰመድረክ ድራማዎች ጊዜውን ይሰጥ ነበር። “ኩብራው” የተሰኘና ሌሎች የመድረክ ድራማዎችን በመጻፍ መሪ ተዋናይ ሆኖ ሰርቷል። ታዲያ በዚያን ጊዜም ቢሆን የሙዚቃን ሥራ ጉን ሰጉን ያስኬድ ነበር።

“ሙዚቃን መስራት አሰብኝ” ብሎ ለህልሙ መሳካት እንቅስቃሴ ማድረግ ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ በርካታ ችግሮችና ውጣ ውረዶች፣ ፈፅሞ ሊታሰፉ የማይመስሉ ብዙ ከባባድ ፈተናዎች ለጋጥመውታል። እሱ ግን ሰሚያጋጥሙት ችግሮችና ፈተናዎች አልተንበረከከም። ሰሙዚቃ ያለው ፍቅር ሲል ማንም ዘፋኝ ያልከፈለው መስዋዕትነት፣ ያላየው የጥበብ ፈተና አልነበረም። ከእሱ ቀድመው የዘፈን መድረክ በረገጡ ጥቂት ዘፋኞች ፊት ተገርፏል። መዘፈን እየቻለ ልክ ማይክ ሲጨብጥ “መዘፈን አትችልም” በሚል የንቀት ገግግር እንዳይዘፍን ተደርጎ በአሳፋሪ ሁኔታ ከመድረክ ተባሯል። “ሰንት ካሌት ያሳተሙ ዘፋኞች እያሉ አንተ ልትዘፍን ነወይ?” የሚሉና ሌሎች ሞራልን የሚነኩ ብዙ አሳፋሪ ኃይሶ ቃላት ተሰንዝረውበታል።

የልቡን ህልምና ታላቅ ራዕይ እሱ ራሱ ጠንቅቆ የሚያውቀው ይህ አንድ ፍሬ ብላቴና ግን ለነዚህ ሁሉ መሰናክሎች እጁን አልሰጠም። እነዚያን መሰናክሎችና ጋራጣዎች በመፍራት አንድም ቀን ወደ ኋላ በማፈገፈግ የሰነፈበት ወቅት አልነበረም። እንዲያውም በልብ ሙሉነት “እኔ ከማንም አላንሰም። ወደፊት ምርጥ ዘፋኝ አሆናለሁ” ብሎ ለገዛ ራሱ የትንቢት ቃሉን እስከማወጅ ደርሷል።

እናም ይህ ታላቅ ሥራ ሰመስራት ታላቅ ህልም እንግቦ በቆራጥነት የተነሳሳው ብላቴና፣ የትንቢት ቃሉን ዕውን ያደርግ ዘንድ ሌት ተቀን በርትቶ መስራት ጀመረ። ከአጠገቡ ማንም አይዞህ ባይ እንደሌሊ በያውቅም፣ ህልሙን ለማሳካት ጉዞውን በጽናት ወደፊት ቀጠለ። ከጥበብ ምርኩዝ ሌላ ማንም ሊሞረከዝበትና ሊመካበት የሚችል ሁነኛ ደጋፊ እንደሌለው ቢረዳም፣ ሙዚቃን ጠንቅቃ የተረዳቸው ነፍሱ ግን አብባ ሰፍራ የምትበቃበትን ጊዜ ሩቅ እንደማይሆን ሁሌም ሹክ ትሰው ነበር።

ሆኖም ይህ ትንቢት የተገለጸለት ለእሱ ብቻ ነበር። ከእሱ ሌላ ብላቴናው ዛሬ ካለበት የገዘፈ ስመ ጥር ደረጃ ይደርሳል ብሎ የገመተ አንድም ሰው አልነበረም። ምናልባት ያ ወላጅ አባቱ ካሳሁን ግርማጥ ካልሆነ በቀር።

ይህ ብላቴና ቴዎድሮስ ካሳሁን ነው። በአሁን ሰዓት ሁሉ ሰው በፍቅር የሚወደው፣ የሁሉ ሰው የፍላጎት ምንጭ የሆነ፣ ፍቅርና ሰላምን ለብዝቶ የሚሰብክ የጥበብ ሙያ በሚሰራው ምጡቅ ሙዚቃ የኢትዮጵያ ኩራት የሆነ ምርጥ ከያኔ።

ጊዜው ብዙም አልራቀም - በ80ዎቹ መጨረሻ አካባቢ ነበር። ይህ ቴዎድሮስ ካሳሁን የተባለው ወጣት ከዕለታት አንድ ቀን ድምጹን ለማስገምገም ወደ ሙዚቃ አቀናባሪው ዳዊት ጽጌ ያመራል። ዳዊት ከጓደኞቹ ጋር ሙዚቃ በመስራት ላይ ነበር።

ተዋወቁ። ዳዊት ጽጌ ቴዲን የደስ ደስ ያለው፣ ሳቂታ ወጣት ሆኖ አገኘው። የደም ግባቱ ማንንም ተመልካች ይማርካል። ቁምነገረኝነቱና ከዕድሜው ፈጥኖ የበሰለው አዕምሮውስ ቢሆን?

ዳዊት ዕጌ የቴዲን ብስለትና ቁም ነገረኝነት ለማወቅ ጊዜ አልፈጀበትም። እንግዶቹን ሸኝቶ እሱና ቴዎድሮስ ካሳሁን ብቻቸውን ቀርተው ጨዋታ በጀመሩበት በደቂቃዎች ውስጥ ነው ቴዲ በተለይ ስለ ሙዚቃ ጥልቅ ዕውቀት እንዳለው የተረዳው።

እናም የጋራ ሙያቸውን በተመሰከተ አንዳንድ ቁም ነገሮችን ከተጨዋውቱ በኋላ ዳዊት ጽጌ ቴዲን ወደ ሙዚቃ መሳሪያው ተጠግቶ እንዲዘፍን ይጠይቀዋል። የሙዚቃ ባለሞያው ዳዊት ጽጌ ደግሞ የሙዚቃ መሳሪያውን መጫወት ይጀምራል። በዚህ መሀል ቴዲ አፍሮ ከከቡር ዶ/ር አርቲስት ጥላሁን ገለለ አንድ ዘፈን በማስቀደም ከተጫወተ በኋላ ስለ ሀገር የሚያወሳውን የቴዎድሮስ ታደሰን “እምዬ ሀገሬ” የሚለውን ዘፈን አስከተለ። ይኸኔ ነበር ዳዊት ጽጌ በቴዲ የአዘፋፈን ስልት፣ በድምፅ አወጣጡ፣ በመድረክ እቋቋሙ እስከ ማይክ እያያዙ በመገረም በአድናቆት እፋን ከፍቶ የቀረው።

ፊፅሞ ጀማሪ ዘፋኝ አልመስልህ አለው። እንደውም ብዙ ልምድ እሰን ከሚሉት ድምፃውያን በልጦ ታየው። በዚያን ወቅት ስለነበረው ሁኔታ ዳዊት ጽጌ ሲያስረዳ “ቴዲ በአጭር ጊዜ ውስጥ ትልቅ ደረጃ እንደሚደርስ ወዲያውኑ ወለል ብሎ ታየኝ” ይላል።

ዳዊት ፅጌ በቴዲ የፈጠራ ችሎታ እጅግ ተገርሟል። በተፈጥሮ የተሰገለው የታመቀ የጥበብ ክህሎት እንዳለው ወለል ብሎ ታይቶታል። በዚህም የሁለቱ ግንኙነት ከቀን ወደ ቀን እየጨመረና እየጎለበተ መሄድ ጀመረ።

ቴዲም ለዳዊት ፅጌ ወደፊት በሙዚቃ ህይወት እንቱ የተባለ ሰው ለመሆን እንደሚፈልግና የግሉ የሆነ ባንድም ለማቋቋም እንደሚመኝ፣ የሀገሩን የሙዚቃ ዕድገት በአንድ ደረጃ ከፍ የማድረግ እቅድ እንዳለው ያጫውተዋል። ዳዊትም “ያሰብከው ሁሉ ይሆንልሁል። እንተ ብቻ ጠንክረህ ከመስራት አትሰነፍ እንጂ” ሲል ይመክረዋል።

ቴዲም “ሁሉንም ነገር ለፈጣሪዬ እሳልፌ እሰጣለሁ። እሱ ደግሞ የሚሰነው ነገር ስለሌለ የኔን የልጄን ሀሳብ እውን ያደርግልኛል” ሲል ይመልስለታል።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የቴዲና የዳዊት ፅጌ ግንኙነት እየተጠናከረ መጣ። በዚህ ወቅት ቴዲ ከነብሱ ጋር የተቆራኘውን የጥበብ

ህልሙን ለማሳካት ሌት ተቀን ጠንክሮ ይሰራ ነበር። እርግጥ ከፊቱ ላይ አንድ ወሳኝና ከባድ ችግር ተደቅኖበታል። እርሱም ወደ ሙዚቃ ዓለም ለመቀላቀል በተሰናዳበት ወቅት በርካታ ድምጻውያን በህዝብ ተቀባይነት እግኝተው የተወደዱበት ጊዜ ነበር። እናም እነዚህን ድምጻውያን ጥሶ ማለፍ ይቻለኝ ይሆን የሚል ስጋት ይዞት ነበር። ይሁንና ቴዲ ጠንካራ፣ ደፋርና ወኔያም ነበርና በመጨረሻ በራሱ ግጥምና ዜማ፣ በምርጥ የሙዚቃ ቅንብር፣ በሚጣፈጥ የድምጽ ቃና አንድ ምርጥ አልበም ሰርቶ ጨረሰ። አልበሙም “ተማፀንኳት” ሲል ሰየመው።

ቴዲ ይህንን የሙዚቃ አልበም ሰርቶ ማጠናቀቅ የቻለው ብዙ ፈታኝ መሰናክሎችና እጅግ አልህ እስጨራሽ ጋራጣዎችን በጽሎትና በትዕግስት አልፎ ነው። ያለበውን ለመሆን የሚተጋ ጠንካራ አርቲስት ባይሆን ኖሮ እነዚያ ፈታኝ መሰናክሎች በአጭሩ መንገድ ላይ ያስቀሩት ነበር። እሱ ግን የትኛውን ጋራጣ በድል የመወጣት እምቅ አቅም የታደለ ጠንካራ አርቲስት ስለሆነ የኋላ ኋላ ይህን ምርጥ የበኩር ሥራውን እጠናቅቆ ለአንድ የሙዚቃ አሳታሚ ለማቅረብ በቃ።

አሁንም ቢሆን ሁሉም ነገር እንደጠበቀው አልጋ በአልጋ አልሆነለትም። ምንም እንኳ ይህ የመጀመሪያው ካሌቱ በርካታ ጥልቅና ምጡቅ ሃሳቦችን የተካተቱበት፣ የአዘፋፈን ስልቱም በወቅቱ ከነበረው የሀገራችን ዘፈን ወጣ ብሎ ለጆሮ የሚስማማ ምርጥ ሥራ ቢሆንም፣ ቴዲ ይህንን አልበሙም በቀላሉ ወደ ህዝብ ጆሮ ማድረስ አልተቻለውም ነበር። በዚያም ላይ ካሌቱን ለዚያ እከፋፋይ ሙዚቃ ቤት የሸጠለት እዚህ ግባ በማይባል ገንዘብ ነበር። ቴዲ ሙዚቃን ለገንዘብ ጥቅም ሲል የማይሰራ፣ ሙያውን የሚያከብር ወጣት በመሆኑ በገንዘቡ እነስተኛነት አንዳች ቅሬታ አልተለማውም። ዋነኛ ምኞቱና ፍላጎቱ አልበሙ ህዝብ ጆሮ ጋ እንዲደርስለት ብቻ ነበር።

ሙዚቃ ቤቱ ግን ካሌቱ እባዝቶ ገበያ ላይ ሲያውለው አልፈቀደም። ጊዜ አልፎ ጊዜ ተተካ። ሆኖም ታታሪው ወጣት

ቴዎድሮስ በዚህ ተስፋ ቆርጦ እጁን አጣምሮ አልተቀመጠም። ገና ነፍስ እውቆ ክፋና ደጉን መሰየት ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ለሙዚቃ ፍቅር ሲል የማይሆነውን ነገር ሁሉ ለመሆን ቆርጦ የተነሳ መንፈስ ጽኑ ሰው ነውና ጥበብን ሰንቆ፣ ቅንነቱን በልቡ አንግቦ ፊቱን ወደ ቀጣይ ህልሙ አዘረ - የራሱን ባንድ የማቋቋም ህልም!

ቴዎድሮስ ካሳሁን ስለምን ቴዲ ስፍራ ተባለ?

ቴዲ የ12 ክፍል ትምህርቱን እንዳጠናቀቀ ሰፊ ጊዜ ስለነበረው ከመቼውም በተለየ ሁኔታ የዚያን ጊዜ ነበር በእግር በፈረስ ለሙዚቃ መጋለጥና መሮጥ የጀመረው። በ1991ዓ.ም እካባቢ ከያሬድ ሙዚቃ ቤት የተመረቁ ባለሙያዎች እነ ኤሊያስ መልካ (ጌታር)፣ ሁንእንተ ሙሉ (ድራም)፣ ቢኒያም በድሩ (ኪ ቦርድ)፣ ምስጋና (ቤዝ ጌታር) እየተጫወቱ ላስታስ የተባለ የሙዚቃ ባንድ አቋቋመው ነበር።

በዚያን ጊዜ ደግሞ ቴዲ የራሱ የሆነ የግሉ ባንድ እንዲኖረው የሚመኝበት ሰዓት ነበር። እናም ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ሸዋንዳኝ ሀይሉ፣ ግሩም መዝሙርና ዳዊት ግሩም ስለ ላስታስ ባንድ ይነጋገሩ ጀመሩ። ላስታስ ባንድ በወቅቱ በቂ የሙዚቃ መሳሪያዎችና ልምምድ የሚያደርግበት ሁነኛ ቦታ አልነበረውም። ዳዊት ግሩም በወቅቱ ብር ስለነበረው ሰነ ቴዲ፣ ሸዋንዳኝና ወንድሙ ለሆነው ሰግሩም መዝሙር መሳሪያ መግዥያ የሚሆን ብር ይሰጣቸዋል። ብሩንም ሲሰጣቸው በብድር መልክ ሳይሆን ሰርታችሁ ስታገኙ ትክፍሉኛላችሁ በሚል ቅንነት በተሞላው ፍቅር ነበር።

በተገኘው ብር ላይ ቴዲ የራሱን ብር በመጨመር በወቅቱ የነበሩትን ጥሩ ጥሩ መሳሪያዎች ይገዙና ላስታስ ከተባለው የሙዚቃ ባንድ ጋር አብሮ መስራት እንደሚፈልጉ ገሰጹላቸው። የላስታስ ባንድ አባላት እጅግ ደስ ተሰኙ። ምክንያቱም በቂ የሙዚቃ መሳሪያና የልምምድ ቦታ ሊሟላላቸው ነውና። ስለዚህም ኤሊያስ መልካ፣

ሁንእንተ ሙሉ፣ ቢኒያም በድሩና ምስጋና የተባሉ የሙዚቃ መሳሪያ ተጫዋቾች ከቴዲ፣ ከሸዋንዳኝ ሀይሉ፣ ከግሩም መዝሙርና ከዳዊት ግሩም ጋር በመሆን ጥምረትን ፈጠሩ።

እናም እነዚህ የሙዚቃ ባለሙያዎች በፍቅር፣ በመተጋገዝና በመቻቻል መልካም ውህደትን ፈጥረው በስራቸው ውጤት ለማምጣት ቀን ከሌት መሯሯጥ ያዙ። ብዙም ሳይቆዩ የባንዱ ስያሜ ከላስታስ ወደ አፍሮ ሳውንድ ባንድ ቀየሩት። በባንዱ ስም መቀየር እንዳቸውም ቅር አልተሰኘም። ምክንያቱም የነዚህ ባለሙያዎች ትኩረት ምርጥ ስራን መስራት ብቻ ነበር። ቴዲና ሸዋንዳኝ በዚህ ባንድ ውስጥ ይዘፍኑ ነበር።

ቴዲ፣ በወቅቱ የቴዎድሮስ ታደሰን፣ የንዋይ ደበበንና የክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠን ዘፈኖች ይጫወት ነበር። ባንዱንም በበላይነት በመቆጣጠርና በመምራት ቴዲ ትልቅ ድርሻና ሀላፊነት ነበረው። ቴዲ ዘወትር ንደኞችን በተለያዩ ቀልዶች ያዝናናቸውም ነበር። በአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ የሥራ ባልደረቦቹ በሙሉ “ባቴዲ ቀልድ ሁሌ እንደሳቅን ነበር” በማለት ዛሬ ድረስ ይመሰክሩላታል።

መሳሪያ ተጫዋቾቹ በሙሉ እንደሚሉት ከሆነ ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ሸዋንዳኝ ሀይሉና ግሩም መዝሙር የአፍሮ ሳውንድ ባለቤቶች ተብለው የሚጠቀሱ ሲሆን፣ “ቴዲ ግን እንደ ባንዱ ባለቤት ብቻ ሳይሆን እንደ ቅርብ ወንድማችን ነበር የምናየው” ይሉታል። እክሰውም “ራሱን እየጎዳ ሰእኛ ብዙ ነገር ያደርግልን ነበር። በየትኛውም ቦታና ስፍራ ለፍቅር ትልቅ ቦታ የሚሰጥ ሩህሩህ ሰው ነው” በማለት እማኝነታቸው ይሰጡታል።

አፍሮ ሳውንድ ባንድ ሲቋቋም ብዙ መዋዕለ ንዋይ ፈሰስ ያደረገው ዳዊት መዝሙር ስድስት ኪሎ ካካባቢ ከሬ ሀውስ /Coffee House/ ሲከፍት አሁድ አሁድ በዚያ ውስጥ የሙዚቃ ስራዎችን ያቀርቡም ነበር። በኮሬ ሀውሱ ውስጥ ሲዝናኑ የሚመጡ ሰዎች

በሙሉ ቴዎድሮስ ካሳሁን በሚዘፍናቸው ዘፈኖች እጅግ በጣም ደስተኞች ነበሩ። ቴዲም በተደጋጋሚ ለመሸለም በቅቷል። አፍሮ ሳውንድ ባንድ በተለያዩ የሰርግ ዝግጅቶች ላይ በመገኘትም ዕድምተኞቹን ያዝናና፣ ድግሉንም ያደምቅ ነበር። የሚገኘውንም ገቢ ለመሳሪያ ተጫዋቾቹ የሚገባቸውን ክፍያ ከተሠጠ በኋላ ቀሪውን ገንዘብ በባንዱ ባለቤቶች በነቴዲ፣ ሸዋንዳኝና ግሩም በኩል ለምን እንደሚውል የሚወስን ይሆናል።

መሳሪያ ተጫዋቾቹ በሙሉ የዘወትር ጥረታቸው አዲስ ነገርን መፍጠር ስለነበር፣ በዚህ ለሙያው ያላቸው ታላቅ ፍቅር የተነሳ ቴዲ ልዩ ፍቅርና አክብሮት ይሰጣቸው ነበር። ዘወትርም ከጎናቸው በመቆም ምርጥ ስራን ለመስራት ይጣጣር ነበር።

እንግዲህ በዚህ ጊዜ ነበር ቴዎድሮስ ካሳሁን የሚለው ስሙ በቴዲ አፍሮ ተተክቶ ዋነኛ መጠሪያ ስሙ ለመሆን የበቃው። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ማንም ሰው ቴዎድሮስ ብሎ የሚጠራው ጠፋ። ሁሉም ሰው በአንድ ድምፅ “ቴዲ አፍሮ” እያለ ይጠራው ጀመር። “አፍሮ” የሚለው ቅፅል መጠሪያ ለቴዲ ባንዱን ከማስታወሻነቱ በተጨማሪ ሙዚቃን ይበልጥ ያጣጣመበት ጊዜ በመሆኑና ባንድ ለማቋቋም የነበረው ህልም እውን የሆነበት ወቅትም ስለሆነ ነው። ከአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ አፍሮ የምትለዋን ቃል በመውሰድ ነው ቴዲ አፍሮ የተባለው። ይህ ደግሞ የሚያሳየው ቴዲ፣ ለአፍሮ ሳውንድ ባንድ ከመስራችነትና ከባለቤትነትም በተጨማሪ ጉልህ አስተዋፅኦ እንዳበረከተ ነው።

የባንዱ አባላት በአንድ ዕለተ ሀሙስ የሆነ ሰርግ ላይ ይሰራሉ። በዚህ ቀን ቴዲ አፍሮ ሲዘፍን የሰርጉ ታዳሚ በቴዲ የአዘፋፈን ብቃት ከመጠን በላይ ተደስቶ ነበርና ከሰርገኞቹ መሀል አንዱ ለቴዲ ሰለት መቶ ብር ይሸልመዋል። በወቅቱ ገንዘቡ ዳንሰ ያለ በመሆኑ ሁሉም የባንዱ አባላት ሽልማቱ ደስታን ፈጥሮላቸዋል። ያንኑ ዕለት ማታ ደግሞ ሰርግ ውለው ደከመን ሳይሉ ሂልተን ሆቴል ውስጥ ሙዚቃቸውን በማቅረብ ህዝቡን እያስደሰቱት ነበር። እናም

ቴዲ የሚዘፍንበት ተራ ደረሰና የክቡር ዶ/ር አርቲስት ጥላሁን ገለለን “የሀይወቴ ሀይወት” የተሰኘውን ዜማ ሲጫወት በአዘፋፈን ስልቱ፣ በእንቅስቃሴውና በጣዕሙ-ቅሳዬው በመማረክ አንድ የውጭ ዜጋ ወደ መድረኩ ሲንደረደር መጥቶ መቶ የአሜሪካን ዶላር ይሸልመዋል። ቴዲ አፍሮም በሚገባ ዘፈኑን ተጫውቶ ከመድረክ ሲወርድ የሚዝናናው ታዳሚ በደማቅ ጭብጨባ ሸኘው። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ነገሮች ለቴዲ እየቀለሉ አንጂ እየከበዱ አልመጡም።

በዚህም ቴዲ ገና አንድ የሙዚቃ አልበም ሳያሳትም የተሳካለት ዘፋኝ ሲሆን እንደሚችል አስመሰከረ።

ቴዲ በዚህ አፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ ሳለ ለቀጣዩ አልበሙ የሚሆኑ ጣፋጭና ማራኪ ዜማዎችን ራሱ በኪቦርድ እያጀበ ይጫወት ነበር። በየትኛውም የሥራ መስክ ላይ እንደሚስተዋለው በባንዶች ውስጥም እርስ በርስ አለመግባባትና መቃቃር ሲፈጠር ይችላል። ይህም ችግር በአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ ተከስቶ ነበር።

ታዲያ የሚፈጠሩትን አለመግባባቶች ሁሌ ቴዲ በብልሃትና በትዕግስት ያረግባቸው ነበር። “ቴዲ ቂም መያዝ ብሎ ነገር የማያውቅ ችጅግ ቀና ሰው ነው” ይላሉ አንዳንድ ባንዱ ውስጥ አብረዉት የነበሩ የሥራ ባልደረቦቹ። “እንደውም አስታራቂ ሀሳብን በማምጣት ፀብና ጥሳቻን ከመሀከላችን ለማስወገድ ይጥር ነበር። ዘወትር ቅን ነገር እናስብ፣ መልካም ነገር ብቻ እንስራ። ከፀብ ምን ይገኛል? ከመዋደድና ከፍቅር ግን አንድነት ይኖረናል። በማለት ይመክረንም ነበር።

የኋላ ኋላ ሁሉም በየፊናው የየግል ሀሳብን ማውጠንጠን ሲጀምሩ ከድራመዱ ሁንአንተ ሙሉ ጋር በሀሳብ አለመግባባት ተፈጠረና ሁንአንተ ባንዱን ሲሰናበት ሌሎቹም የሙዚቃ መሳሪያ ባለሙያዎች እንደሉ የመነጣጠል አቅጣጫ ውስጥ ገቡ።

ቴዲም ትኩረቱን ሙሉ ለሙሉ በካሌት ሥራው ላይ አሳረፈ። እናም ከብርቱ ጥረትና ትግል በኋላ በ1993ዓ.ም መጨረሻ

አካባቢ ደረጃውን የጠበቀና የማንንም ጆሮ የሚማርክ ዜማና ግጥም በጥንቃቄ በመቀመር “አቡጊዳ” የተሰኘውን አልበሙን ለህዝብ ጆሮ አደረሰ። ቴዲ አቡጊዳን እየለራ ባለበት ወቅት ለተወለኑ ሰዎችና ዘፋኞች አስገምግሟቸው ነበር። እነሱ ሆዩ “ከተለመደው ቅኝት ወጣ ያለ በመሆኑ ማን ይለማሃል?” በማለት ከንፈር በመምጠጥ ተሳልቀውበት ነበር። ሆኖም ቴዲ አንድ ነገር በልቡ ውስጥ ስለበራለትና ግልጥ ብሎ ስለታየው ጉዞውን መንፈሱ በመራው መንገድ ቀጠለ።

አልቆየም - ትንቢቱም ተገለጠ። ያቺ ተናፋቂዋ ክብርት ቀን ደርሳ “አቡጊዳ” የተሰኘውን አልበሙ ለኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ደረሰች። በትላልቅ ናይት ክለቦች ውስጥ እጅግ ተወዳጅና ተፈላጊ የነበረው ቴዲ አፍሮ በዚህ አንድ ካሌት ብቻ በአጭር ጊዜ ውስጥ የሚሊዮኖችን ቀልብ ሳበ። “አንድ ቀን ምርጥ ድምጻዊ እሆናለሁ” ብሎ እንደተነበየው ሁሉ እውነትም ማንነቱን አስመስክሮ ታላቅ ድልና ስኬት ተቀዳጀ። “አቡጊዳ” በህዝብ ዘንድ ከዳር እስከ ዳር ወደር የለሽ ተቀባይነትን ተገኝቷል። በየቦታው የቴዲ ዘፈን መደመጥ የተለመደ ክስተት ሆነ። ብዙ ሰዎች ቴዲ አፍሮ ስለተባለው አስደናቂ ወጣት መነጋገር ጀመሩ። ሥራውን በሚሊዮን የሚቆጠር ህዝብ አሜን ብሎ ወደደለት።

ካሌቱ ለህዝብ ተሽጦ ድንበርና ኬላ ጥሶ ለማለፍ የሳምንት ጊዜ አልፎበትም ነበር። በዚህም የተነሳ የቴዲ የታዋቂነትና የተፈላጊነት መጠን በአንድ የዘፈን ካሌቱ ገነነ። ጥበብን ምርኩዝ አድርጎ በፈጠረው እግዚአብሔር ተመክቶ በተስፋ የተነሳው ይህ ብላቴና ታሪክ ሰርቶ ተገኘ።

አቡጊዳን ካሌቱ ለራሱ ለቴዲም ሆነ “ይህ ስራ ወጣ ያለ ዘመናዊ በመሆኑ ማን ይለማሃል?” ብለው የንቀት ቃል ለወረወሩለት ሰዎች ሳይቀር ትዝታው የማይፋቅ ደማቅ ታሪክ ጥሎ አለፈ።

የቴዲ ዘፈኖች የወንጌል ስብከት ያህል በየቤቱ እያንኳኩ ዘልቀው የመግባት እድላቸው ለፊና የትየለሴ ሆነ። ካሌቱንም ያዳመጡ ሁሉ “ቴዲ በኢትዮጵያ ምድር ላይ አዲስ የዘፈን ታሪክ የለራ ጊዜ የፈጠረው የምርጫ ምርጥ” ሊሉ አወደሱት። “የዘፈን ጥማታችንን በቴዲ ዘፈን ቆረጥን” በማለት በርካቶች ስለብቃቱ መስከሩለት። በአንድ ጊዜም ሚሊዮኖች አድናቂዎች ለማትረፍ በቃ።

ከአድናቂዎቹ በቀረበለት ጥያቄም መለረት በምሽት ክብብ ውስጥ የሙዚቃ ስራውን ማቅረብ የጀመረ ጊዜ አስገራሚ የህዝብ ጉርፍ በመታየቱ ጉድ ተባለ። መዝናኛው አልበቃ ብሏቸው ከቤት ውጪ ሆነው የሚያምር ድምጹን በደስታ የሚኮመክሙ ብዙዎች ነበሩ። በሌሎች ቀደምት ዘፋኞች ተይዞ የነበረው የዘፈን መሪነት በአንድ የዘፈን ካሌት ለመረከብና ታላቅ የጥበብ ቀማሪነቱን ለማስመስከር የቻለ ድንቅ አርቲስት ነው እያለ ህዝቡ ለቴዲ እውነተኛ ፍቅርና አድናቆቱን ቸረው። በተለይ ቴዲ በተፈጥሮ የተሰጠውን በወላጅ አባቱ ምክር የዳበረውን መልካም ባህሪው የበለጠ እንዲወደድ ታላቅ አስተዋጽኦ አደረገለት።

ይህ “አቡጊዳ” የተሰኘ አልበም በሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ታሪክን የለራ ቁጥር አንድ አልበም ለመሰጠት ሲበቃ፣ ድምጻዊው ቴዲ አፍሮም ለሙዚቃ ዕድገት የተፈጠረ ምርጥ ከያኔ የሚል ማዕረግ አላበሰው።

አንዳንድ የሙዚቃ ባለሙያዎች የግጥሙን መልዕክትና ብስለት፣ የዜማውን ጥንካሬና መስህብነት፣ እንዲሁም የሚጠቀምባቸው ግብአተ ድምጾች አጣጥመው ቴዲን እንደማንም ተራ ድምጻዊ “ድምጻዊ” ብቻ ብለው ለማለፍ አልፈቀዱም። ምክንያቱም ባካሄዱት ጥናት መሠረት ከሌሎች ዘፋኞች የሚለይበትን ዓብይት ነገሮችን ነቅለው አውጥተዋል። በዚህም በግጥሞቹ ጥልቅነትና ፍልስፍናዊ ይዘት፣ በሚቀምራቸው እጹብ ድንቅ ጣዕመ ዜማዎች በአንድ ድምጽ አጀብ ጉድ ብለዉለታል።

ቴዲ አፍሮ አቡጊዳ የተሰኘ የሙዚቃ ሥራው ጊዜ ሰጥቶ፣ እጅግ ደክሞበት በጥንቃቄ ለአድማጭ ጆሮ ያቀረበው በመሆኑ በሀዘብ ዘንድ ያገኘው ተቀባይነት ለቴዲ እስካሁን ለዓት ታላቅ ትዝታ ጥሎበት አልፏል። እናም ቴዲ አፍሮ በልጅነት ዕድሜው ሙዚቃን ሀብሎ ሊጀምር በልቡ ያለውን፣ በአዕምሮው የሳለውን የጠበብተኝነት ክብርን በፅናት፣ በከፍተኛ ሞራልና በታላቅ ወኔ በመታገዝ ትንቢቱን በተግባር ገልጦ አሳየ።

ቴዲ መቼም ቢሆን ሊነጥፍ የማይችል የትዕግስት ባለቤትና ገና አንድ ፍሬ ልጅ እያለ የት እንደሚደርስ ፍንትው ብሎ የታየው ሰው በመሆኑ የሁልጊዜ ምኞቱ ትልቅ ትልቁን ነበር - "ትልቅ ተመኝ፣ ትልቅ ነገር ታገኝ ዘንድ" እንዲሉ።

“ተማፀንኳት” የበኩር ልጅነቱን የተነጠቀ አልበም

አሁን ቴዲ አፍሮ ዝነኛ ሰው ሆኗል። ዘፈኑን ሰምቶ የአድናቆት እጅን በአፋ ያልጫነ ከቶ ማን ሊገኝ?

በ1968ዓ.ም በአዲስ አበባ ልዩ ስሙ ካስ ሜዳ ተብሎ በሚጠራው አካባቢ ከሁለት የጥበብ ሰዎች፣ ማለትም ከጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞና ከአርቲስት ጥላዬ አራጌ የተወለደው የዛሬው ዝነኛ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን አሁን የሁሉም ሰው መነጋገሪያ፣ የሁሉም ሰው የዓይን ማረፊያ ሆኗል። በምኞት ብቻ ያልቀረው ቴዲ በከፍተኛ ጥረት ምኞቱን ዕውን ከማድረጉም አልፎ ለሚሰራው ሥራ ክብርና ኃላፊነት የሚሰማው ታላቅ አርቲስት ነው። ሙያውን የሚያከብር ጠንቃቃ አርቲስት መሆኑንም አስመስክሯል። በዚህም ትክክለኛ እሴቱን አሳውቋል።

እናም ሁለተኛ አልበሙ “አቡጊዳ” በሀዘብ ዘንድ የተቀባይነቱ መጠን ሰማይ ጠቀስ መሆኑ የገባው፣ ያ የቴዲን “ተማፀንኳት”

የተሰኘ የበኩር የሙዚቃ ሥራ ገዝቶ ለወራቶች አፍኖ ለሀዘብ ሳያቀርብ ያዘገየው አከፋፋይ ሙዚቃ ቤት “ተማፀንኳት” እንደ ሁለተኛ አልበም በሚመስል አኳኋን ገበያ ላይ ለቀቀው።

በወቅቱ በተፈፀመው ድርጊት ቴዲ ክፉኛ አዝኗል። ስለሁኔታው በዝርዝር በጋዜጣ፣ በመፅሔትና በሬድዮ እውነታውንም ተናግሯል። አንድ ሙዚቃ ቤት አንድን የሙዚቃ አልበም ተዋውሎ ክገዛ በኋላ ክስድስት ወር በላይ ማዘገየት የለበትም።

“ተማፀንኳት” የተሰኘው የቴዲ አልበም እጅግ በጣም የተዋጣ ምርጥ የሙዚቃ ሥራ ሆኖ ሳለ ሙዚቃ ቤቱ ለምን ሊያፍነው ቻለ? በርግጥ ቴዲ ይዞ የቀረበው የሙዚቃ ሥራ በወቅቱ ከነበረው የሀገራችን የሙዚቃ ቅንብር እስታይል ወጣ ያለ በመሆኑ ሙዚቃ ቤቱ ገበያውን ፈርቶት ሊሆን ይችላል ብሎ መገመት ይቻላል። እንደዚያም ሆኖ በወቅቱ ስንት ለጆሮ የሚሰቀጥጡ የዘፈን ካሴቶች ተባዝተው ለገበያ ይቀርቡ ስለነበረ ያንን የመሰለ ማራኪ አልበም አፍኖ ለረዥም ጊዜ ማቆየቱ ለምን ይሆን የሚለው እንቅስቃሴ ገና በቂ መልስ የተገኘለት አይመለልም።

ለማንኛውም ይህ “ተማፀንኳት” የተባለ አልበም ከብዙ ጊዜያቶች በኋላ ለሀዘብ ቢደርስም ህዝቡ ሥራዎቹን ወዲቸዋል። ምክንያቱም ቴዲ በዚያን ወቅት የተጠቀመባቸው ምጡቅ የዜማ ቅንብሮች እጅግ የተዋጣላቸው ከመሆናቸውም በላይ በእያንዳንዱ ዜማ ውስጥ ያሉ ግጥሞች በሳልና በርካታ አይረሱ ቁም ነገሮችን ለማስተላለፍ የቻሉ ሆነው በመገኘታቸው ነው። ቴዲ ይህን ሥራ ሲሰራ “በዚያ በጨቅላነት ዕድሜው ያንን የመሰለ ዜማና ግጥም እንዴት ሊሰራ ቻለ?” በማለት የብዙዎቹን አፍ በአድናቆት አስከፍቷል። እውነትም ቴዲ ለዜማ፣ ለግጥምና ለውብ የሙዚቃ አራንጅመንት..... በአጠቃላይ ለኪነ-ጥበብ ዕድገት የተፈጠረ ጥበቦኛ ነው!

የናቁት አንጋጠው አዩት

ጎልያድ ቢዝትም

ደርሶ ቢታበይም

አልቀረም መውደቁ

ደርሳ ሰዓቱ

ቴዲም ወደ ሙዚቃ ዓለም ሲንደረደር ያዩት

እንደ ዳዊት ትንሽዬ ጠጠር መያዙን ያስተዋሉት

እነዚያ እንደ ተራ ሰው የገመቱት

“ዞር በል!” ብለው ያከላበቱት

“እንተን ብሎ ዘፋኝ!” በማለት ከመድረክ የገፈተሩት

በሽሙጥ፣ በፌዝ የተሳለቁት

አፍታም ሳይቆይ ሲያመልጣቸው አዩት።

“ሄደ! ሄደ! ተመነጠቀ” አሉ እጅግ ተገርመው

አሉ ከላይ እነሱ ከታች አንጋጠው

አዎን፣ ሄደ ገለገለ

ከፍልሚያው ደረሰ

ወጣም በነፃነት

ከማማው ለገነት

እነዚያ የናቁት

አንጋጠው እያዩት

ሞገስ አሸክሞት ታድሎት ከሰማይ

ከፍ ከፍ ሲል ተመለከቱት በጥበብ ማማ ላይ።

ለቴዲ አፍሮ ስኬት ከፍተኛውን ሚና የተጫወተው የአባቱ የሥነ-ልቦና ጨዋታ

«ልባም ያደረገኝ ስባቴ ነው»

ቴዲ አፍሮ

በዚህ ዓለም ማንኛውም ህፃን የቤተሰቡን ወይም የወላጆቹን እንክብካቤና ፍቅር ይሻል። አንድ ሕፃን እድገ ጥሩ ደረጃ እንዲደርስ የቤተሰቡ ጥብቅ ክትትል፣ ምክርና ተግላፅ ወሳኝ ሚና አለው።

ለመጀመሪያ ጊዜ ከኤክስፕረስ ባንድ ጋር በመሆን ማይክ ጨብጦ የዘፈነ ጥማቱን መወጣት የጀመረው፣ በእጭር ዓመታት ውስጥም የራሱን የሙዚቃ ባንድ ለማቋቋምና ዛሬ ደግሞ ለታላቅ ዕውቅና የበቃው ስኬታማው አርቲስት ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ከወላጅ አባቱ ከጋዜጠኛው ካሳሁን ግርማም ጋር የነበረው የልጅነት ህይወት ምን ይመስላል? በዚህ ምዕራፍ በመጠኑ ለመዳሰስ እንሞክራለን።

ካሳሁን ግርማም ለልጅ ቴዲ አፍሮ ጥልቅ የሆነ እውነተኛ ፍቅር እንደነበረው በቅርበት የሚያውቋቸው ሰዎች ይመለከራሉ። ቴዲ አፍሮም ቢሆን አባቱን የሚወድበት የፍቅር መስፈርት ሚዛን የደፋ፣ ቀልብን የሚገዛ፣ ለሰሚም ሆነ ለተመልካች የሚገርም ለዘላለም ሊጠፋ የማይችል ሐይልና ብርቱ ነው።

ቴዲ አፍሮ ለእባቱ ስላለው ፍቅር ቢፅፍና ቢተርክ አልፎም ተርፎ ቢዘፍን በልቡ ውስጥ ያሰውን የአባቱን ፍቅር የሚገልጽለት አይመስለውም። ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማም በህይወት እያለ በጣም ለሚወደው ልጅ ለቴዲ አፍሮ ከአፋ ነጥሎ ያጎርሰው እንደነበር አንዳንድ ሰዎች ምስክርነታቸውን ይሰጣሉ። በሄደበት ሁሉ የልጁን ስም በማንሳት ስለ ልጁ ቀጣይ ህይወት የሚጨነቅለት እውነተኛ አባትም ነበር።

የካሳሁን ምኞት ቴዲ ዘፋኝ እንዲሆን አልነበረም። አንቱ የተባለ ዶክተር እንዲሆንለት ይመኝ ነበር። በምኞት ብቻ ሳይሆን በተግባርም በተለያዩ ጉዳዮች ይረዳው ነበር። ነገር ግን የቴዲ የነፍስ ጥሪና የልብ ትርታ ወደ ሙዚቃው አደላ። ይህንን ያስተዋሰው ታዋቂው ጋዜጠኛ አባቱ ካሳሁን ግርማም ልጁ ወደ ሙዚቃ ህይወት ጠልቆ እንዳይገባ በብርቱ በተደጋጋሚ መክርታል፣ ከልክሎታል። ነገር ግን ቴዲ ከጨቅላነቱ አንስቶ ግጥምን ፅፎ፣ ዜማ ቀምሮ፣ ከበሮ እየደለቀ ማንጎራጎር የሚወድ ዜመኛ ነበር። አባቱ ግን ወደ ጥሩ ህይወት እያቀና እንዳልሆነ በመገመትና ቀጣይ የህይወት ጉዞውንም ስላሳለበው ዘወትር ይገስፀውም ይጨነቅለትም ነበር። በዚያ ዘመን የዘፈን እና የዘፋኝ ህይወት እምብዛም ጥሩና አስደሳች ስላልነበር ወደ ዘፈን ህይወት እንዳይገባ እንዳ እስከ መጣል ደርሶ ነበር። የዛሬው ዝነኛ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ፍቅር ናውዞ ሙዚቃን የሙጥኝ ብሎ በመያዙ አልተሳካለትም እንጂ። አባት ሙዚቃን ተወ፣ ልጅ አልተውም በሚል የሐሳብ አሰመጣጣም ለአንድ ዓመት ያክል ምንም ቃል ሳይለዋወጡ እንደተኮራረፉ በአንድ ቤት ውስጥ አብረው ኖረዋል።

ካሳሁን ስለ ልጁ ቴዲ አፍሮ የወደፊት ህይወት በመጨነቅ ክቅርብ ጓደኞቹ ጋር መወያየት የጀመረው በዚያን ጊዜ ነበር።

ቴዲ ደግሞ መኝታው ክፍል ውስጥ ትራሱን በመቀጣጠል አንሶላና ብርድ ልብስ አልብሶ የተኛ ያስመስልና ማንም ሰው ሳያየው በመስኮት ተንጠልጥሎ በመዝለል እየጠፋ ወደ ናይት ክሰብ በመሄድ ይዘፍን ነበር። በመጨረሻም ምንም እንኳን አባቱ ባለበትና በተመኘለት መንገድ ባይጓዝም ራሱ በቀየሰው የህይወት ጉዞ ለስኬታማነት የበቃ ጠንካራ አርቲስት ስመሆን ችሏል። በዚህም የአባቱንም ምኞት በሌላ መልኩ አሳክቷል ማለት ይቻላል።

ቴዲ አፍሮ በወርሀ ሚያዝያ ከታተመው ፅጌረዳ መፅሄት ጋር ስለ አባቱ እንዲህ ሲል ቃሉን ለጥቶ ነበር። «ሀፃን ሆኜ ተደናቅሬም ሆነ በሌላ ምክንያት ሳለቅስ አያፅናኝም ነበር። ተነሳ፣ የወደከው ራስህ ነህ፤ የጣሰህ ሰው ስለሌለ ማልቀስ የሰብህም ይለኛል። አስራ ስምንት ዓመት ሲሞላህ ደግሞ ከቤት አባርርሃለሁ በማለት ዝቶብኝ ነበር። ይህንን ያለኝ በጥላቻ ሳይሆን ልክ በሰለጠነ ዓለም የሚኖሩ ሰዎች እንደሚያደርጉት በራስ የመተማመን እና የስነልቦና ዝግጅት እንዲኖረኝ በማሰብ ነው። አባቱ በጣም ልዩ አባት ነው። ስእኔ ሰልጁ ያለው እውነተኛ ፍቅር ሁሌም እጅግ ይገርመኛል። ምግብ እንኳን ከእኔ ተነጥሎ መብላት አይወድም። በእርግጥ ማንም አባት ሰልጁ ጥሩ ነው። የእኔ አባት ግን ለእኔም ለራሴ ይገርመኛል።

«ሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ስጨርስ ኮምፒዩተር ቤት አስገባኝ። እኔ ግን በዚያን ለዓት ተደብቄ ሙዚቃ እሰራ ነበር። ይህንን ሲሰማ ትምህርቴን አስቆመኝ። በተጨማሪ አስራ ሁለተኛ ክፍል እንደጨረስኩ ከአሁን በኋላ የቤት ኪራይ ትክፍላለሁ ብሎኝ ነበር። እርግጥ ሲቀልድ ነው። ይህንንም ያለኝ በዛን ወቅት የምኖርበት ቤት የእኔ ቤት እንዳልሆነና ሌላ የራሴን ቤት መስራት እንዳሰብኝ ስላለበ ነው። በዚህ ዓለም የፈለከውን መሆን ትችላለሁ እያለ ዛሬ የዚህ አይነቱ ልብ እንዲኖረኝ አድርገኛል። በዚህም ምክንያት ምንም ነገር ስመኝ ትልቅ ትልቁን ነው። ይህንንም ማድረግ

የምቸልበት ልብ እንዲኖረኝ አባቴ ልባም አድርጎኛል» ሲል ዝነኛው ቴዲ አፍሮ ተናግሯል።

ቴዲ አፍሮ ዛሬ በጥንካሬ ተሞልቶ አሁን ካለበት የገዘፈ ስም እና የናረ ዝና ለመድረስ የበቃው የአባቱ የሰነልቦና ጨዋታ ክፍተኛውን ሚና በመጫወቱ ነው። በእርግጥ ማንም አባት የልጁን ትልቅ ደረጃ መድረስ ይመኛል። ስኬታማነቱንም ማየት ይናፍቃል። የጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ ግን የተለየ ነው። ካሳሁን ጠንካራ ሰው ምርጥ አባትም ነበር። የሚፈራውና የሚያክብረው እግዚአብሔር ነፍሱን የቅዱሳን ቦታ በሆነችው መንግስተ ሰማያት ያኑርልን። መንግስተ ሰማያት የመልካም ሰዎች ናትና።

ጋዜጠኛ ካሳሁን አባትነቱ ሱቴዲ አፍሮ ብቻ አልነበረም። በሚኖርበት አካባቢ የሚኖሩ ህፃናትና ወጣቶችንም ልክ እንደ ልጁ አድርጎ የሚመክር የሁሉም አባትም ጭምር ነበር። አብረውት ስራ ገበታ ላይ ስተሰማሩት የሞያ አጋሮቹ ዕውቀቱን ሳይሰሰት ያካፍላቸውና በሥራ-ነክ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ቀና ሃሳብና ምክርን ይለግላቸው እንደነበር የስራ ባልደረቦቹ በፍቅር ያወሳሉ። በተሰማራበት የስራ ዘርፍ የተጣለበትን ሃላፊነት ከበቂ በላይ የሚወጣ፣ ደክመኝ ሰለቸኝ የማይል፣ ብርቱና ጠንካራ ሰው እንደነበረም ይመስክራሉ።

ሰዎች ጥሩ ደረጃ ደርሰው ማየት የሚናፍቅ፣ ልብ-ቅን ጭምር ነበር። ካሳሁን በስራ ሰዓት ስራ ነው። የእረፍት ሰዓቱን ሳይቀር በስራ ነበር የሚያሳልፈው። ሙያውን ይወደዋል። ስራውንም ያከብራል። በወቅቱ በሚሰራበት መስሪያ ቤት ውስጥ ካሉ ስራተኞች በመልካም ምግባር በቁጥር አንድ የሚጠቀስ የሰራተኛ አንቀሳቃሽ ሞተር ነበር። ስራ ለመስራት ህሞቱን ያፈሰሰ ሰው የጋዜጠኛ ካሳሁንን የስራ ፍቅር ካየ የጎላ ጎላ ከስንፍናው ተላቆ ስራ ወዳድመሆኑ አይቀርም። አንድ የስራ ባልደረባው የሆነ ግለሰብ “በህይወቴ” ይላል፤ “በብዙ የስራ መስኮች ላይ ተሰማርቻለሁ፤ ከሚገባው በላይ የተደሰትኩት ግን ከካሳሁን ጋር በአንድ መስሪያ ቤት እስራ በነበረ ወቅት ነው።”

ጋዜጠኛ ካሳሁን በአንድ ወቅት ለስራ ጉዳይ ወደ ክፍለሃገር ለመሄድ ይነሳል። በጣም ከሚወደው ልጁ ከቴዲ አፍሮ ጋር በቀጣይ ህይወቱ እንደሚነጋገሩ አስቦ ሻንጣውን አዘጋጅቶ የልጁን ጉንጭ አገላብጦ ከሳመው በጎላ የፍቅር እንባ እየተናነቀው ወደ ጉዙው ያቀናል። ነገር ግን ከተወለኑ ቀናት በጎላ ካሳሁን ከሄደበት ክፍለ ሃገር ወደ መኖሪያ ቤቱ የተመለሰው ታሞ ነበር። የበሽታው አይነት ማጅራት ገትር እንደሆነ የህክምና ባለሞያዎች ነግረውታል። እናም በፖሊስ ሆስፒታል ውስጥ ህክምናውን እንዲከታተል ከተደረገ በጎላ ብዙም ሳይቆይ ከሆስፒታሉ ወጣ። ካሳሁን በወቅቱ በሽታው ባይጸናበትም ከመስሪያ ቤቱ የዓመት እረፍት ወስዶ ነበርና ከህክምናው መልስ ቀጥታ ያመራው ወደ ቤቱ ነበር።

ይሁን እንጂ ከጊዜ ወደ ጊዜ የበሽታው ስሜት እየፀናበት መጥቶ በህክምና እየተረዳ ሳለ በድንገት ህይወቱ አለፈች። ይህኔ ሱቴዲ አፍሮ ከሀዘንም የላቀ ሀዘን ከመከራም የበረታ መሪር መከራ ወደቀበት። ሳይታሰብ በድንገት ከዚህ ዓለም በሞት ያሸለበው አባቱ፣ ይመክረው የነበረው ምክር፣ አብሮ መብላት መጠጣቱ፣ ሽርሽርና አብሮ መጨዋው፣ አዕምሮው ላይ እየተደቀነ በጥልቅ ሀዘን መታው። የአባቱን ሞት ለማመን ቢያስቸግረውም መፅናናትን መረጠ። ግን አልቻለም። አይኖቹ እንባ ከማፍሰስ፣ ልቡም በክፉ ሀዘን ከመኮማተር አላመለጡም። በዚህ መሃል አንድ ነገር ትዝ አለው። “ባለው መጽናናት ነው።” ይህ አባባል የአባቱ ነበር።

“በትንሽ ነገር ካልተደሰትክ በብዙ ነገር አትረካም” በማለት ደጋግሞ ይመክረው የነበረው ውድ አባቱ ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ በሞት ስለተለየው በሃዘን የተዋጠው ልጁ ቴዲ አፍሮ ብቻ ሳይሆን ጓደኞቹና የሚያውቁት ሁሉ ነበሩ። እንባውን ያላፈሰሰ እህ ብሎ ከአንጆቱ ያላለቀሰ አንድም አልነበረም።

በእርግጥ ካሳሁን ግርማሞ የሞተው በስጋ ነው። በነፍሱማ ህያው ነው። ልጁ ቴዲ አፍሮ በተገኘበትና ባሰፈበት መንገድ ሁሉ አባቱ ካሳሁን አለ። ሰማቸው አብሮ ይነሳል። ካሳሁን በእካል ሞቶ

የሚወደውን ልጁን አሁን ከደረሰበት የገንነት ቦታ ደርሶ ለማየት ባይታደልም ጅምራውን ሰምቷል። በምስሉ የተቀነባበረውን የክሊፕ ዘፈኑንም ለማየት ችሏል። “እንኳን ደስ አለህ” የሚል የምስራች መልዕክቶችንም ከወዳጅ ዘመዶቹ ደርሶውታል።

ጋዜጠኛ ካሳሁን በህይወት ዘመኑ ስራውን አክብሮ በሰዓቱ እስራው ገበታ ላይ የሚገኝ፣ ለስራው ልዩ ፍቅር የነበረው፣ ለብዙዎች የስራ ክቡርነትን ምላሴ ሆኖ ያስተማረ ልዩ ሞዴል ነበር። ልጁም አደራውን አክብሮ የአባቱን በትር ተቀብሏል።

ሰቴዲ አፍሮ አባቱ ከምንም በላይ ባሰውሰታው ነው። በመልካም ምክር ገንብቶታል። በማይደለዝና ክልብ በማይጠፋ እውነተኛ ፍቅር አላድጎታል።

ቴዲም በአባቱ ሞት የተሰማውን ጥልቅ ሀዘን እስከአሁኗ ሰዓት ከሀሊናው አልተሻረም። ለዚህም ነው «ሙዚቃ ህይወቴ» በተለኛው ዜማው አባቱን እንዲህ ሲል የዘከረው

በሚች ማዘን የለም
ባለው መፅናናት ነው
ብለህ እንዳስተማርከኝ
በአንተው ምክር ሂጅ
በአንተው አስጨካካኝ

ጀግና ተወለደ!

በዚያ አንድ ፍሬ ልጅ - በዚያ ብላቴና

በእቡጊዳ ሀሌታ - ሲሰማ የምሥራች ዜና

እልል አለች ኢትዮጵያ እጆቿን ዘርግታ

የትንቢት ቃሉን ሲፈፀም አይታ ተደስታ።

በዚያ በጥበብ መጀመሪያ በእቡጊዳ ቀዳማይ ፊደል

የጥበብ ትንሳኤ የምስራች አዋጅ ሲነገር

ፊሽታ ሆነ በተስፋይቱ ምድር በዚች ውዲ አገር።

በሙያው ሀገሩን ያገለገለ

ሀያው ሥራ ሰርቶ በክብር ያለፈ

ያ ደጉ ጥበበኛው አባት

አሁን ደግሞ ለቅድስቷ ሀገር ለዚች ለሚወዳት

ልጁን ምትኩን ሰጥቶ እንደ ስሙ ዳግም ካላ ሆናት።

ያቺ ዕድለኛ ወላጅ እናቱማ

የትንቢት ቃሉን ሲፈፀም ያየች ቁማ

ትጠራዋለች አሉ “ቴዲዬ ማዕረጌ” ብላ

የሁላችን ማዕረግ ለማለት ፈልጋ።

ቴዲና የትምህርት ቤት ቆይታው

“ትዕቅ ነገር እንድታገኝ ትዕቅ ነገር ተመኝ”

ለአንድ ሀገር እድገት የተማሪ ህይወት ወሳኝ ሚና አለው። የሰው ልጅ በርትቶ ከተማሪ የብዙ ነገሮች ተጠቃሚ የመሆን እድሉ የሰፋ ነው። ዝነኛው ድምፃዊ ወጣቱ የዘፈን ብላቴና ቴዲ አፍሮ እንደ ማንም ኢትዮጵያዊ ህፃን ፊደል ለመቁጠር መጀመሪያ ያመራው ወደ መዋዕለ ህፃናት ነው። ቴዲ ከዚያች ዕድሜው አንስቶ አዕምሮውን በትምህርት ለማበልጸግ የነበረው ፍላጎት ቀላል ግምት የሚሰጠው አልነበረም።

ወላጅ አባቱ ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ ከስራ መልስ በተደጋጋሚ ፊደልን ያስቆጥረው እንደነበርና የአባቱም ጥረትና ክትትል በርትቶ እንዲማር ትልቅ ሚና እንደተጫወተለት ቴዲ ይናገራል።

ቴዲ ወደ መደበኛ ትምህርት ቤት አምርቶ 12ኛ ክፍልን እስካጠናቀቀበት ጊዜ ድረስ አንድም ጊዜ ወድቆ አያውቅም። ነፍስ

እያወቀ እና ከፋና ደጉን እየለየ ሲሄድ ለትምህርት ያለው ፍላጎትና ጉጉትም ከእድሜው ጋር አብሮ እያደገ መጥቶ ሁሉ በትምህርት ገበታው የሚገኝ ብርቱ ተማሪ ለመሆን በቃ። የአንደኛ ደረጃ ትምህርቱን በቤተልሄም የተከታተለ ሲሆን ከመምህራኖቹ ጋር መልካምና ጤነኛ ግንኙነት ያለው፤ ያልገባውን በመጠየቅ የሚረዳ፤ በትምህርት የሚፈለግበትን ሃላፊነት የተወጣ ጎበዝ ተማሪ ነበር።

ቴዲ በጣም የሚወደው የትምህርት ዓይነት ሳይንስ እና እንግሊዘኛ እንደነበር አብረውት ከተማሩ ጓደኞቹ ማወቅ ይቻላል። በሚማርበት ክፍል ውስጥ ረብሻን የማይወድ፤ ከጓደኞቹም ጋር ፍቅር የነበረው ተወዳጅ ሰው ነው። በአረፍት ጊዜው ለእግር ኳስ ጨዋታ ልዩ ፍቅር ነበረው። የተሰጠውን የቤት ስራ አጠናቆ የሚመጣ ለተማሪዎች ጠመኔን ይዞ ጥቁር ለሌዳ ላይ በመፃፍ የሚያስረዳ እንደነበረ የሳይንስ መምህሩ ዛሬ ድረስ ይመስክራለታል። ቴዲ በተለይ ትምህርቱን የሚከታተለው በተመስጦ እንደነበረ አክለው ይገልጻሉ።

ከሌሎች ተማሪዎች የሚለይበት ብዙ ነገሮችን መጥቀስ ቢቻልም አንዱና ዋነኛው ግን ስርአቱና የትምህርት ፍላጎቱ ነው ይላሉ። ቴዲ እድሜው እየጨመረና የትምህርት ደረጃውም ከፍ እያለ በሄደ ቁጥር የአስተሳሰብ አድማሱና አስተዋይነቱም አብሮ ያድግ ነበር የሚለው የትምህርት ቤት ጓደኛው የቴዲ ሁኔታ ገና ልጅ ሳለ ነበር የሚገርመኝ ይላል። ዛሬ ካለበት ቦታ መድረሱ አይገርመኝም። ምክንያቱም ቀድሜ የነበረውን ብቃቱን፤ አስተዋይነቱንና ልብ መላኩን አስተውሎ ስለነበረ ነው። ስምንተኛ ክፍልን ጥሩ ውጤት እምጥቶ ማለፉንም አውቃለሁ። ዝቅተኛ ውጤት አምጥተው ወደ ቀጣይ ክፍል መዘዋወር ባልቻሉ ተማሪዎች ሲያዘን አይኼው ገርሞኝም ነበር። ለካስ ፍቅር የገባው ሩህሩህ ልጅ ነበር” ይላል።

ቴዲ በተፈጥሮ የተሰጠው እምቅ የጥበብ ሀብት ያን ጊዜ ነው መጠቀምና ከትምህርቱ ጎን ለጎን ማስኬድ የጀመረው። ይህኔ ነበር የበለጠ የፈጠራው ውጤቱን በየጊዜው ግጥም እየፈ ለማሳደግ የበቃው። ትምህርቱ ላይ ያሳይ የነበረው ታታሪነትና ጉብዝና እንዳለ

ሆኖ አንዳንድ ቀን ማርፊድ እና መቅረት የጀመረው በዚህን ጊዜ ነው። የዚህ ዋነኛ ምስጢር ደግሞ ከተለያዩ የሙዚቃ ባንዶች ጋር ማዘውተር ስለጀመረ ነበር። ትምህርቱን በማይጋፋ መልኩ ሙዚቃን የበሰጠ አጎልብቶ ከት/ቤት መልስ የረፈደበት እስኪመስለው ወደ ሙዚቃ ጓደኞቹ ይከበልላል።

ምክንያቱም ሙዚቃ ለቴዲ አውነት ነች። መናገር መተንፈስ ማስረዳት የሚፈልገውን ሁሉ በሙዚቃ ውስጥ ማስተላለፍ እንደሚቻል ስለገባው ነው። ጊዜ አሰፊና ቴዲ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትን ማገባደጃ ላይ የመጀመሪያ አልበሙን መስራት ጀመረ።

ቴዲ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን በሚከታተልበት ጊዜ እንደ በፊቱ ከጎበዝና ከጠንካራ ተማሪዎች ጋር የሚወዳደር ነበር። ቴዲ ግን የሁልጊዜው ሀሳቡ ሙዚቃ ሆነ። የወደፊት ህልሙን በልጅ አድሜው አልሞ መልካሚን ህይወቱን ተያያዘ። ቴዲ በትምህርት ብዙም እንከን አልገጠመውም። ምክንያቱም የሚጠበቅበት ሀላፊነት የገባው ስለሆነ። ሙዚቃ ግን የሰዎችን ፊት አሳይቶታል።

ክፍል ሁለት

ቴዲ አፍሮን ስታላቅነት ያበቁት

ዓበይት ምክንያቶች

ቴዲ፣ ሥር ነቀል ሰውጥ ያመጣ አብዮተኛ

የብዙዎቹን የሙዚቃ አፍቃሪያን ልብ ያማለለና በሙዚቃ ኢንዱስትሪ ዘርፍ አይነተኛ ሰውጥ ያመጣ እንደ ቴዲ አፍሮ ከቶ ማንም የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም። በመላው ኢትዮጵያውያን ዘንድ መልካም ስሙና ዝናው የናኘ፣ ከሊቅ እስከ ደቂቅ፣ ከዳር እስከ ዳር የሰው ልጅ ፍቅር የተላበሰ፣ በሙዚቃው ህይወት ውስጥ የማይሞትን ነብስ የዘራ፣ የሰውጥ ሀዋርያ ነው ቴዲ አፍሮ!!

አቡጊዳ የተሰኘው አልበም እንደወጣ አብዛኛው ድምፃዊ ቆም

ብሎ ራሱን እንዲመረምርና ስራውን እንዲፈትሽ አድርጎታል። ስለሆነም በሚገመት እድሜው የማይገመት ህያው ስራን የሰራ ጠንካራ አርቲስት ነው። በቀደሙት ዘመናት የነበሩት የሀገራችን ዘፋኞች ያልደፈሩትንና ያልዳሰሱትን የአዘፋፈን ስልት ይዞ በመቅረብ ለመጀመርያ ጊዜ በሙዚቃ ህይወት ውስጥ የዘፈንን አብዮት ያፈነዳ አብዮተኛ ነው።

የቴዲ አፍሮ ዘፈኖች ሁሉን አቀፍ እንጂ በአንድ ህሳብ ዙርያ ብቻ የሚሸከረከሩ አይደሉም። ስለ ትላልቅ አንጋፋ ሰዎች አውስቷል፣ ስለ ሀገር ፍቅርና ስለባንዲራ ክብር አዘሟል፣ ስለ ሃይማኖትና ፖለቲካ መቻቻል ሰብኳል፣ የአፍሪካውያን ቀንደኛ ችግር ስለሆነው ስደት አቀንቅኗል፣ ስለፍቅርም ሃያልነት ጥልቀትና ብስለት ባለው መልኩ ዘምሯል... በአጠቃላይ ሁሉንም የህይወት ዘርፍ የሚዳስስ ብልህና ጥበብ አርቲስት መሆኑን አስመስክሯል።

በዚህም የተነሳ የቴዲ ዘፈኖች ከአፍሪካም አልፈው በተለያዩ የአውሮፓ ሀገሮች በከፍተኛ ደረጃ ተደማጭነትንና ተቀባይነትን አግኝተዋል። የአማርኛ ቋንቋ ተናጋሪ ህዝብ ይቅርና ለቋንቋው ባዕድ የሆኑ የውጭ ዜጎች እንኳን በቴዲ የአዘፋፈን ስልትና የድምጽ ቅላጭ እጅግ ከመማሪያቸው የተነሳ ተዘውታሪ በሆነ መልኩ በዘፈኖቹ ሲዝናኑ ማየት የተለመደ ሆኗል።

ቀናት ያልፋሉ፣ ዓመታት ያረጁሉ፣ አዲስ ነገር የነበረው በሌላ አዲስ ነገር ይተካል። ጨረቃ በፀሀይ፣ ክረምትም በበጋ፣ ጨለማም በብርሃን፣ ሞትም በህይወት፣ እየተፈራረቁ ለዘመናት ይኖራሉ። የቴዲ አፍሮ ሥራዎች ግን ምንም ሁኔታ ሳይገደባቸው ድንበርና ኬላ ሳይወስናቸው ጥልቁን ባህርና ሰፊውን የሰማይ አድማስ አቋርጠው ለዝንተ-ዓለም ይጓዛሉ። ነብስ ባለው ፍጡር ዘንድ እንደተወደዱ ሁሌም ህያው ሆነው ለዘላለም ይኖራሉ።

ቴዲ አፍሮ በሚያቀናቅነው በእያንዳንዱ ዘፈኑ ውስጥ በአንድ ስንጃ ብዙ መልዕክትን ማስተላለፍ የቻለ ድንቅ አርቲስት ነው። ከዚህ

ቀደምም ሆነ በዚህ ዘመን የሚቀመሩ ዜማዎችና የሚደረሱ የዘፈን ግጥሞች ከቴዲ አፍሮ የአዘፋፈን ስልት ጋር አንዳች የሚያመለከዱ ነገር የላቸውም ማለት ይቻላል። የልዩነታቸውም መጠን የሰማይና የምድር ያክል ነው ብሎ ማስቀመጥ ይቻላል። ቴዲ አፍሮ ሁል ጊዜ አዲስ ነገርን በመፍጠር ድንቅ ችሎታው የሚታወቅ እፁብ ድንቅ አርቲስት ነው። በማንኛውም ጊዜና ቦታ ስለ ዘፈን ከተወሰነ በየአንዳንዱ ሰው ህሊና ውስጥ የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በግንባር ቀደምነት መነሳቱ አይቀሬ ነው። አርቲስቱ ለየት ባሉ ስራዎቹ የብቃቱን ምጥቀት ያሳየ ጠንካራና አስተዋይ አርቲስት ነው።

ተወዳጅና ዝነኛው ድምፃዊ ደረጃውን የጠበቀና የማንንም ጆሮ የሚማርክ ዜማና ግጥም በቀን ተቀን በተከታታይ የመስራት ችሎታ እንዳለው የብዙ-ጎኑ ኢትዮጵያዊ ልብ ያውቃል። በተለይ ዜማን ለመቀመርና ግጥምን ለመጻፍ ቦታና ጊዜ አይመርጥም። መኪና እያሸከረከረ መጻፍ ከፈለገ መኪናውን ተገቢ ቦታ አቀም ይፀፋል። በጨዋታ መሀል ሳይቀር ይፀፋል። በፈለገው ጊዜ የመጻፍ ችሎታ ያለው ታላቅ ሰው ነው።

ቴዲ አፍሮ ግጥምን ከሽኖ ፅፎ ዜማን ቀምሮ የሚያገኘው እርካታ ወደር የለውም። በሚፈጥራቸው ምርጥ ስራዎቹ የሚያገኘው ደስታ «ሀሴቱ ይገለጻል ብል ይሻለጻል» በማለት እሱ ራሱ ይገልጻል። በወርቃማ ስራዎቹ እንባውን ያፈሳል። ወይም ሌሊቱን በሙሉ በደስታ ፈጣሪውን ሲያመሰግን ያድራል። በተለይ «አላምን አለና» «ሼህ ማንደፈር» በአንድ ቀን በተመሳሳይ ለዓት ዜማን ሰርቶ ግጥሙን ፅፎ ባገኘው ወደር የለሽ ደስታ የቀመረውን ዜማ እየሰማ እስከማንባት ደርሷል።

ቴዲ አፍሮ ዜማም ሆነ ግጥም ሲቀምር ነፍሱን ክልቡ ጋር አስማምቶ ነው። በዚህም በተቸረው ጥበባዊ ክህሎቱ የሀገራችን እንቅ ነው። ከፈጣሪው የተለገለው የጥበብ ችሎታ ብቸኛ የሀገራችን ምትክ የለሽ አቀንቃኝ በመሆን የአንደኝነትን አክሲል ደፍቷል።

“ልባችንን ካዳመጥነው የራሱ የሆነ ቋንቋ አለው። ስለሆነም አንድን ነገር ለርተን ለሀዘብ ከማቅረባችን በፊት መጀመሪያ ከልባችንና ከነፍሳችን ጋር አንስማማ” ሲል ይህ ብርቅዬ አርቲስት ብዙዎችን ይመክራል። ቴዲያ አፍሮ ተሰምተው የማይለሰቹ ዜማዎችና ተደጋግመው በተደመጡ ቁጥር ሁሉ አዲስ ቁም ነገር የማይታጣላቸው በሳል ግጥሞቹ ተፈጥሮ ካደለችው ውብ ድምፅ ጋር አቀናጅቶ በግጥሙና አምላክ በቸረው ድምፁ ከግምት ባለፈ መልኩ ለሀገሩ ኢትዮጵያ ትልቅ ገፀ በረከትን አበርክቷል። በሁሉም ዘፈኖቹ ብዙ ነገርን አስተምሮናል። አንድነትን፣ መቻቻልን፣ ፍቅርን፣ ወዘተ ነግሮናል። በስሜትና በማስተዋል ስለሚዘፍን በየአንዳንዱ የዘፈን እንቅስቃሴው የለውን ልጅ የልብ ትርታ ያዳምጣል። “ፈጣሪ በላገለኝ የጥበብ ችሎታ ወገኔን ማገልገል አፈልጋለሁ!” ብሎ የሚያምን ታላቅና ልቦና ብሩህ አርቲስት ነው። ታይተው ለሚጠፉ ቅፅበታዊ ነገሮች ሳይሆን፣ ለጥልቅ ጉዳዮች ትኩረትን የሚሰጥ፣ ቀና ሀሳብ ያለው፣ የፈጠራ ችሎታውን ለማዳበር አዘውትሮ ማንበብ የሚወድ፣ በተለይም የአምላክ ቃል ለሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ትልቅ ትኩረት ያለው፣ ለገንዘብ ሲል ሙዚቃን የማይለራ፣ የጥበብን እድገት የሚመኝ፣ የሀገራችን ብርቅዬ አርቲስት ቢኖር በቁጥር አንድ ተጠቃሽ ቴዲያ አፍሮ ነው።

ከዚህም አልፎ ቴዲያ አፍሮ ወደ ሙዚቃ አለም ከተቀላቀለበት ጊዜ አንስቶ ብዙ የሀገራችን ወጣቶች አሉን እንደ ሞዴል በመከተል የጥበብ ሀይወትን እየተቋቋሱ ይገኛሉ። ተወዳጅ ድምጻዊ ቴዲያ አፍሮ ዛሬ ካለበት ከፍታ የመድረሱ ዋነኛው መሰረት ለሙያው ለፊ ሰዓት በመስጠቱና ልቆ ለመውጣት ካደረገው እልህ አስጨራሽ ከፍተኛ ጥረት የተነሳ ነው። በሚለራው ስራ ላይ ሁሉ ከትንሽ እስከ ትልቅ፣ ዘር ያታና ሃይማኖት ሳይለይ ማንም ለው የሚሰጠውን አስተያየት በቅንነትና በአክብሮት በመቀበሉ ለስራው ማደግ ከፍተኛ እገዛ አድርጎለታል። የጊዜን ክቡርነት ጠንቅቆ የተረዳ አንድም ሴኮንድ ቢሆን ያለ አግባብ የማይባክንበት፣ የስራን ክቡርነት ያወቀ፣ ታላቅ አርቲስት ነው።

ኢትዮጵያዊ ስብዕና ያለው፣ የሀገሩን ወግና ባህል ለማንጸባረቅ የሚተጋ፣ ለበጎ ነገር የተፈጠረ፣ በሙያውና በስራው ሁሉ የራሱንና የሀገሩን ማንነት ቅልብጭ እድርጎ የሚያሳይ፣ ለወገኑና ለሶስቱ ቀለማት ልዩ ልባዊ ፍቅር ያለው፣ የአንደበቱ የፍሬ ቃል የሚጣፍጠው፣ የሀገራችን ሙዚቃ ለዘመናት ካንቀላፋበት የቀለቀለ፣ የሙዚቃ መሲህ፣ የዚህ ጥበብ አርበኛ፣ የሀገራችን የሙዚቃ ባለቅኔ የቅዱስ ያሬድን የዜማ ቅኝት ያልረሳ፣ ሕይወቱን ሁሌም ለጥሩ ነገር የሚሰጥ፣ የሙዚቃን ክቡርነት በሚያከብረው ሙያው ያስመለከረ፣ በሚደረድረው የግጥም ስንኝ፣ በሚቀምረው ረቂቅ ዜማ፣ በሚያቀናብረው አሬንጅመንት ለጥበብ ሥራ የተፈጠረ የዘመናችን ብቸኛ ታላቅ ሰው ነው - ቴዲያ አፍሮ።

አይንሽ ጎሳ ጎሳ የትንባሆ ፍሬ

አንቺን የወለዱ መልካም ሽማግሌ

በሚሉና በመሳለሉ ሀራምባና ቆቦ የግጥም ስንኞች ዘፈን ይዘፈን የነበረበት ጊዜ ሩቅ አይደለም። የሚገርመው ደግሞ አሁንም ቢሆን ከዚህ ያልተሻሉ ጆሮ ጠላዥ ዜማና ግጥሞችን እየለማን መሆናችን ነው። ልብ በሉ በዚህ ውልክፍክፍና ያልበሰሉ ሥራዎች ተጥለቅልቀን የዘፈን ጥማት በናፈቀን ወቅት ነው ይህ ብርቅዬ ጀግናችን ቴዲያ አፍሮ ምትሀታዊ በሆነው የግጥም አፃፍ ስልቱና በማይጠገቡ ዜማዎቹ አድማጮችን ለማስደለትና የጋዜጠኞችን ብዕር ለማማዘዝ የበቃው።

በዚህ መሰል ድንቅ ሥራው የአርቲስቶች ንጉስ ለመለኘት በቅቷል። ዘመን አይሸፊ ግጥሞቹ በዜማ ጣፍጠው ለአድማጭ ጆሮ ሲደርሱ ቀልብ የሚሰብና ልዩ ማራኪነት አላቸው። ቴዲያ አፍሮ በፈጠራ ስራዎቹ የልጅ አዋቂ፣ የትልቅም ትልቅ የሚሰኝ ነው!! አብዛኛዎቹ ስራዎቹ ፍልስፍናዊ ይዘት ያላቸው ናቸው። ከግጥሞቹ መሃል ለአብነት አንድ ሁለቱን ብንጠቅስ

ተማፀንኳት ፀናሁ ደጅ

ባለሰሙናት ባማላጅ

ይቅር በቃ እያለችኝ

አለሁ ብላ ተለየችኝ

(ተማፀንኳት)

.....

አያጣውምና ፍቅርን እንቅፋት

ከፍቶኝ ብቀየምሽ ባንድ ቀን ጥፋት

መልሼ ልፀፀት እራሴን ልውቀሰው

እንዴት አላልፌ አንቺን ልማሽ ለሰው

(ለማን ልማሽ)

.....

ዘጽአት ለኢትዮጵያ ወደተስፋ ጉዞ

ባህሩን የሚያሻግር አንድ ሙሴን ይዞ

ቅርብ ነው አይርቅም የኢትዮጵያ ትንሳኤ

በአንድነት ከገባን የፍቅር ሱባኤ

(ያስተሰርያል)

.....

በሙዚቃ ህይወታቸውና በሙያቸው የዜግነት ሀላፊነታቸውን ከተወጡና እየተወጡ ካሉ ኢትዮጵያውያን መሀል በቁጥር አንድ ጀግና ማን እንደሆነ ቢጠየቅ ሁሉም ከሊቅ እስከ ደቂቅ በአንድ ድምፅ

«ቴዲ አፍሮ ነዋ!» ብለው ምስክርነታቸውን እንደሚለጡ ቅንጣት ታክል ጥርጥር የለውም። ቴዲ አፍሮ ቀምሮ ለአድማጭ ካበረከታቸው የሙዚቃ ታምራት ውስጥ መቼም ቢሆን ከማንኛውም ኢትዮጵያዊ ህሊና ሊጠፋ የማይችለው ያ በሃያ አራት ሰዓት አጭር ጊዜ ውስጥ ግጥምን ደርድሮ፣ ዜማን ቀምሮ፣ ለአንድ ሙዚቃ የሚያስፈልጉትን ግብአቶች አሟልቶ፣ አሳምሮና ከሸኖ ያቀረበውና ህዝብን በደስታ እንባ ያራጨውን «ቀነኒ ኬኛ» የተለኘ ምርጥ ሥራው በቁጥር አንድ የህዝብ ጀግንነቱ የሚጠቀስ ነው። ይህ ዜማ ለህዝብ በተለቀቀበት ወቅት አትሌቶቻችን ለሀገራቸው ካስገኙት ሜዳልያ ጋር ተደምሮ ለህዝብ እጥፍ ድርብ ሀሌት ፈጥሮለት ነበር።

ለጀግናው አትሌት ቀነኒላ በቀለ ክብር ሲባል የተዘመው ይህ የቴዲ አፍሮ ምርጥ የፈጠራ ስራ፣ ለማንም ቢሆን በአንድ ሌሊት የተጠናቀቀ ሥራ ነው ብሎ ለማመን እጅግ ይከብዳል። ግን ቴዲ አደረገው!

የቴዲ አፍሮ የፈጠራ ብቃት ጎልቶ የታየው በዚህች ነጠላ ዜማ ብቻ አይደለም። ሌሎች ያበረከታቸውን ገድለኛ ስራዎቹ ያዳመጡ ብዙዎቹ “ስለአርቲስቱ የምንናገርበት ቃል አጥርናል” ሲሉ ተደምጠዋል።

በሚሰራቸው ስራዎቹ ሁሉ እምነት ያለው፣ ለሀገሩና ለወገኑ ካለው ጥልቅ ፍቅር፣ ለሶስቱ ቀለማት ባንዲራው የሚሞት፣ መቼም ከህዝቡ አዕምሮ ሊፋቅ የማይችል የብዙዎቹ ምርጫና ብልጫ ያለው አርቲስት ነው የሚሉ ብዙዎች ናቸው።

ሌላው ቀርቶ በሥራው የተቀዳጀው የዝና ክፍታ ገና የሚያንለው፣ ከተባለው በላይ ብዙ ሊባልለት የሚገባ፣ የምርጠኛ ምርጥ ነው በማለት አድናቂዎቹ ይመለከሩለታል። ለመኖርያነት የውጭ ሀገራትን ምቹ ሕይወት ያልመረጠ፣ በሀገሩና በአበሻነቱ የሚኮራ፣ በጥቁር አፈሩ የሚደለት እንደ ቴዲ አፍሮ ያለ ክቶም የለም በማለት «ቴዲ አፍሮ የማይጠገብ የነሀሴ ጸሀይና የበረሃ ጥላ ነው» ሲሉ ለእሱ ያላቸው ልዩ ፍቅር በአጭሩ ይገልጻሉ።

ቴዲ ለሀዘብ ባበረከታቸው የሙዚቃ ስራዎቹ እሱነቱን ከማለመስከሩ በላይ በሚሊዮን የሚቆጠሩ አድናቂዎቹ ሙዚቃን በሚገባ ያወቅናት በቴዲ አፍሮ ነው በማለት የቴዲንና የሙዚቃን ስር የለደደ ጥምረት ይገልጻሉ።

ተወዳጁ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ዛሬ ካለበት ክፍታ የመድረሱ ዋነኛው መሰረት ለሙያው ሰፊ ሰዓት በመስጠቱና ልቆ ለመውጣት ካደረገው እልህ አስጨራሽ ክፍተኛ ጥረት የተነሳ ነው። በሚሰራው ስራ ላይ ሁሉ ከትንሽ እስከ ትልቅ፣ ዘር ያታና ሃይማኖት ሳይለይ ማንም ሰው የሚሰጠውን አስተያየት በቅንነትና በአክብሮት በመቀበሉ ለሰራው ማደግ ክፍተኛ እገዛ አድርጎለታል።

ማን እንደ ቴዲ አፍሮ !!!

ጥበብ በጥበብ ላይ በቅኔ አሽብርቆ

ያዜመዋል ቴዲ እውነትን ለንቆ

አይበግረው የምቀኛ ወሬ

ሙያውን ወዶ ብሎ ክብራ

ጊዜን ይሰጣል ለሙዚቃ

አሉባልታን ነብሱ ንቃ

ሙዚቃን የተጠበባት እንዲህ አሳምሮ

አይተንም አናውቅ ማን እንደ ቴዲ አፍሮ

በሙዚቃ ህይወት ማነው የለውጥ ሀዋርያ?

ቴዲ አይደለም ወይ ትናገር ኢትዮጵያ

ቢነገር ቢወራ ቢጻፍ ቢተረክ

ከቶም አላየንም በቴዲ አፍሮ ልክ

በተሰጠው ፀጋ ዜማውን ቀምሮ

እውነቱ ከወጣ ማን እንደ ቴዲ አፍሮ

ዛሬም ሁሌም ለዝንተ ዓለም ትነግሳለህ

አይነካህም ክፉ የአምላክ ፍቅር አለህ

ግና ስም አነሰው ለመጠሪያ

ለይሚሉት ኢትዮጵያ

አዋቂ ነው ብልህ ሰው

ለክብሩ መጠሪያ አነሰው!

ቴዲ ለሀገሩ ያለው ስሜት

“ሀገር በምንም ነገር የማትሰወጥና የማትሸጥ

ውድ የፈጣሪ ስጦታ ናት።”

ቴዲ አፍሮ

ሀገር ማለት ወንዙ፣ ተራራው፣ አራዊቱና የቆመው ድንጋይ ሳይሆን ህዝቡ ነው። «ሀገርን መውደድ በአፍ ሳይሆን በተግባር ነው» የሚለው ቴዲ አፍሮ ስለ ሀገሩ ሲናገር አውስጦ ባለ አውነተኛ ፍቅር ነው። ቴዲ ሀገሩን የሚወዳት ክልቡ ጠብ ባለ ጥልቅ ፍቅር እንጂ የይምሰል አፋዊ አይደለም። ለዚህም አንዱና ዋናው ምስክር የሚሆነን ለማይ ጠቀስ የሆነ የተክበረ ስምና ዝና እያለው ያለምንም ማክበድ በሀገሩ ለመኖር መምረጡ እንደማንም ሰው የውጭውን አለም ለመኖሪያነት አለመመኘቱ ነው። ለሀገሩ ያለውን ሥር የሰደደ ፍቅር ከመናገር አልፎ ኑሮውን በሀገሩ መስርቶ በተግባር ለማሳየት የበቃ ሀገር ወዳድ ጀግና ነው። ቴዲ የሙዚቃ ስራውን በባዕድ ሀገር

ለሚገኙ ወገኖቹ በሚያቀርብበት ጊዜ የሀገሩን ባንዲራ ክፍ አድርጎ ያላውሰበሰበት፣ ሀገሪ ብሎ ያላቀነቀነበት መድረክ ከቶ የለም።

አበባ ጊዜውን ጠብቆ ጠውልጎ ይረግፋል፣ ባለስልጣናትም ከስልጣናቸው ይሻራሉ። ሰውም ያረጃል። ብርሃንና ሌሊትም ሰዓታቸውን ጠብቀው ይፈራረቃሉ። ኢትዮጵያ ግን ዛሬም ነገም ለዘላለም ኢትዮጵያ ነች።

ዝነኛውና ተወዳጁ ቴዲ አፍሮ ለሀገሩ ያለው ፍቅር ምን ጊዜም የሚነጥፍ አይደለም። ስለ ሀገሩ ኢትዮጵያ ሀላፊነት ከተጣለባቸው ባልተናነሰ መልኩ ይጨነቃል። ነጋ ጠባ የሀገሩን ሰላም ውሎ ማደር ይመኛል።

ቴዲ አፍሮ በችካጎ ከተማ በስደት ለሚገኙ ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ በአይነቱ ለየት ያለ የሙዚቃ ኮንሰርት ባዘጋጀበት ወቅት ስለሀገሩ እንዲህ ሲል አዚሞ ነበር።

ሁሌ አጎንብሼ ሰነጭ አለቃ

ነገ ዛሬ ስል ስንቁ ሳይበቃ

ምን ይገፍ ልግባ ስል ወደሃገሪ

አልመልስ አለኝ ያወጣን እግሪ

በታላቋ ችካጎ ከተማ እልህና ቁጭት በተሞላበት የአዘፋፈን ስልቱ ሲያዘመው ከኮንሰርቱ ታዳሚዎች እንባውን ያላፈሰሰ፣ አፋን ከፍቶ በናፍቆት ያልጮኸ አንድም እንኳን አልነበረም። ይህ ሁሉ ለሀገር ካለው ጥልቅ ፍቅር የመነጨ ነበር። ቴዲ አፍሮ በማንኛውም ሰዓትና ጊዜ ስለሀገሩ ሁሌም ሲናገር ይሰማል። ስለሀገሩ አውርቶ አይጠግብም።

በሀገሩ ላይ ቁርጠኛ አቋም ያለው፣ የሀገሩን መልካም ትንሳኤ ለዘላለም የሚናፍቅ፣ አስደናቂ አርቲስት ነው። ቴዲ ስለ ሃገሩ የወደፊት ትንሳኤ በራሱ አንደበት እንዲህ ብሏል፡- “ስለ ሃገሪ መልካም ትንሳኤ ይታዩኛል። ቀኑ በረዝምም አይዘገይም። ሁሉም ነገር ቀኑ ሲደርስ ተፈጽሞ እናየዋለን።”

የቴዲ አፍሮ ምኞት በሙዚቃ ህይወት ዝናና ክብሩ አሁን ከደረሰበት ጣራ በላይ ከፍ ብሎ እንዲጠራ ማስቻል ብቻ ሳይሆን በሀገሩ ያለውን ሁለንተናዊ ችግር በአስተማማኝ ሁኔታ ተቀርፎ የሚወዳትን ሀገሩንና ወገኑን ከመከራ ችግር ተላቀው ህዝቦቿም እጃቸውን ወደ ፈጣሪያቸው አንስተው ሲያመለገኑ ማየት ጭምር ነው።

“ሀገር በምንም ነገር የማትለወጥና የማትሸጥ ውድ የፈጣሪ ስጦታ ናት። በተለይ ኢትዮጵያውያን ዘላለም ወጥተን በላላም የመግባታችን ዋነኛ ምስጢር ሀገራችን ሶላም ስትሆን ብቻ ነው” የሚሰው ቴዲ አፍሮ በስራ ምክንያት ከሀገሩ በወጣ ቁጥር ጥልቅ ሀዘን እንደሚሰማው የቅርብ ወዳጆቹ ይመሰክራሉ።

አብዛኛው ሰው በስራ ምክንያት የተሻለ ኑሮ ፍለጋ እና በተለያዩ ጉዳዮች ከሀገሩ ወጥቶ በዛው ለመቅረት ስለቱን ያበዛል። ይህ ሁሉ ደግሞ የሚመኘውን ነገርና የሚያልመውን ስኬት ካለማግኘቱ የተነሳ ነው። ለቴዲ ግን ይህ ሁሉ ከንቱ ነው። “ከአውሮፓ ምርጥ ጣፋጭ ምግብ ይልቅ የሀገሪን ሽር እመርጣለሁ” ባይ ነው።

በምንወዳት ሀገራችን ተንሰራፍቶ ያለው ችግር ሁሉ ተቀርፎ ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን ከያሉበት ተሰብስበው የደስታን ችቦ የምንለኩበት ጊዜ ሩቅ አይደለምና ላንድነትና ለለውጥ አንትጋ” ይላል። የቴዲ አፍሮን ሀገር ወዳድነት ከአውነተኛ ልብ የመነጨ፣ በጥቁርነቱ የሚኮራ፣ የማንነት ጥያቄ የሌለበት፣ ከኢትዮጵያ ምድር በመፈጠሩ የሚደሰት፣ በተግባራዊ ስራው ለብዙሀኑ ልዩ ሞዴል

መሆን የቻለ ነው።

“ኢትዮጵያን የሚወድ እግዚአብሔር ይወደዋል” የሚሰው ቴዲ አፍሮ ለሀገሩና ለወገኑ ያለው እውነተኛ ፍቅር ወደር የማይገኝለትና ትልቅ ሀይል ያለው ነው።

የኢትዮጵያን ጎዳ ቴዲ አፍሮ ሲሞላው

ሀገራችን ኢትዮጵያ በሌላው የዓለም ክፍል መልካም ገፅታ ባይኖራትም ለመላው ልጆቿ ተስማሚ የአየር ንብረት ያላት ውድ ሀገር ናት። ህዝቦቿም ቢሆኑ በእንግዳ ተቀባይነታቸው በግንባር ቀደምትነት የሚጠቀሱ መልካም ምግባር ያላቸው ናቸው።

ምንም እንኳን ይህ እውነተኛ ገፅታዋ ቢሆንም ሀገራችን በድህነት ስሟ መጠራቱ አልቀረም። ይህንን ስም ይዞ ግን ዘላለም አትኖርም። ደካ የሚለውም መጠሪያዋ ተረት ሆኖ ይቀራል። ህዝቦቿም ቀንና ሌሊት ወገባቸውን አስረው ለመልካም ራዕይ ይሮጣሉ።

የታላቁ የሬጌው አቀንቃኝ ቦብ ማርሊይ 60ኛ የልደት በአል በሀገራችን መዲና አዲስ አበባ በየካቲት ወር 1997 ዓ.ም ይከበር ነበር። እንኳን የዚህን ታላቅ አርቲስት የልደት በአል ማክበር ቀርቶ ትንሽም ድግስ መደገስ ወገብ ይሰብራል። በዚህ የልደት በአል ላይ ከአርቲስቱ ቤተሰብና ዘመድ አዝማድ ውጪ ከተለያዩ የአፍሪካ አገራትና አውሮፓ የመጡ የውጭ ዜጎች በልደት በአሉ ላይ ታዳሚ ነበሩ።

ልብ በሉ! የቦብ ማርሊይን የልደት በአል ለማክበርና የበአሉን የክንውን ስርአት ለመከታተል ሲመጡ እነዚህ አንቱ የተሰኙ አርቲስቶችና ሌሎችም እንግዶች ለአገሩ ባዳ ለሰዉ እንግዳ ናቸው። እነዚህን በእንግድነት የመጡትን ህዝቦች ማን ያስተናግዳቸው?

እንኳንስ ብዙ አድናቂ ያለውን ቦብን የሚያክል አርቲስት ቀርቶ የአንድን ሰው ልደት ለማዘጋጀት ያለው ውጣ ውረድ በቀላሉ የሚገመት አይደለም።

እንግዶችን ጋባኸር ኢትዮጵያ ነች። ጓዳዋ ግን ባዶ ነው። ነገር ግን ሀገራችን ኢትዮጵያ የፀሎተኞች አገር እንደ መሆኗ በልጆቿ አታፍርም። በዚህ ጊዜ ዝነኛው ወጣቱ የሙዚቃ አውራ ቴዲ አፍሮ የኢትዮጵያን ጓዳ ሞላው። ይህ አርቲስት ከፍተኛ የሆነ የሀገርና የወገን ፍቅር አለው። በዚህ ታላቅ የልደት በአል ላይ ቴዲ ባይኖር ኖሮ ማን ነበር የነደለውን የሚሞላው? የበአሉ አዘጋጆች እኛው ሆነን ሳለ እንግዶቻችን ጥሪውን አክብረው ሲመጡ ተገቢውን መልስ ሳይገኙ ሊቀር ምን ያህል ያሳፍር ነበር? እግዚአብሔር ለዚህች ምድር በለጣት ቴዲ አፍሮ ካለው የተቃጠለ የአገር ፍቅር በመነሳት አገሩንና ወገኑን አኮራ። ባቀነቀነው ቦብ ማርሊይ የተሰኘው ነጠላ ዜማ ለእንግድነት የመጣው ህዝብ ሁሉ እለየው እንኳን መጣን በማለት ፈነደቀ። ያለአግባብ ያባከኑት ጊዜ፣ ያባከኑት ገንዘብ እንደሌለ መስክረውና የአርቲስቱን ታላቅነት አድንቀውም ወደ መጡበት ተመልለዋል። «ቦብ ማርሊይ» የተሰኘው የቴዲ አፍሮ ነጠላ ዜማ ለህዝብ ጆሮ ሲደርስ የሙዚቃው ኖታና የድምፅ ቅላጫው አጀብ ጉድ ተብሎ ተመስክሮለታል። ቴዲ አፍሮ ለቦብ ማርሊይ የፀና ፍቅር እና ልዩ አክብሮት አለው። ቦብ ማርሊይን በሀይወት ዘመኑ ፀበኛ ፓርቲዎችን ያስታረቀ፣ አፍሪካን አንድ ለማድረግ የታገለ፣ በጥቁሮች ላይ የሚደረገውን የነጮች አድሎአዊ ጫና አጥብቆ የተቃወመ፣ በተለይ ሀገራችንን ኢትዮጵያን እጅግ የሚወድ፣ ህዝቦቿንም የሚያፈቅር ነው።

ትንሳኤዎን ዘምርላት!

አንተ የሀገር ጀግና - አንተ ስሙጥሩ
ቅን ነህና - የህዝብ መከታ ክብሩ
ዛሬም በዚያ በተለመደው የእውነት ቃልህ
በገባኸው ቃልኪዳን በፅኑ ማዕተብህ
እለሁልሽ በላት ለእምዬ ኢትዮጵያ ለዚች ውድ ሀገርህ።
አዎን፣ ለዚች ውድ ሀገርህ

ለዚች የፈጠረችህ ልጅ ብላ በዕልልታ
በክብር የተቀበለችህ እጆቿን ዘርግታ
ለገነት ላይ ያኖረችህ ና ብላ በደለታ
ዛሬም ሁናት ኩራት መከታ አለኝታ።

አሁንም

ባንዴራዎን ከፍ አድርገህ አውሎብልብላት
ፍቅር አንድነቷን ለበክላት
ለላምዋን ተመኝላት
ትንሳኤዎን ዘምርላት
ብልጽግናዋን አብስራት

በዚያ በኃያሉ በረቂቁ ጥበብህ

በዚያ ተስረቅራቂ ውብ አማላይ ድምጽህ

በላት እንደገና እምዬ ሀገሪ ኢትዮጵያ
አንቺ የተባረክሽ ምድር የእግዚአብሔር ቃል ማሰሪያ
ኑሪ ለዘላለም የዓለም ኩራት ሆነሽ መክበሪያ።

ቴዲና ነፃነት

“እግዚአብሔር የሰው ፍጥረትን ሲፈጥር በነፃነት ስለሆነ በነፃነት መኖርን እጅግ በጣም አመርጣለሁኝ”

ቴዲ አፍሮ

ለወጣቱ የሙዚቃ ንጉስ ዘፈን ማለት፡- ሐሳቡን ያለምንም ገደብ በነፃነት መግለጽ ነው። በመሆኑም የቴዲ አፍሮ ዘፈኖች የነፃነት ብርሃንን የተላበሱ መሳጭ ናቸው። ይህንን ልጫወት ያኛውን ልተወው ወይም ይቅርብኝ የሚል የፍርሃት ስሜት በፍጹም የማይነበብበት የዘመኑ የኩራት መገለጫ እና እውነተኛ ሠላማዊ ፍጡር መሆኑ የሚዘነጋ አይደለም።

ለመሆኑ ስንቶቹ የሃገራችን ዘፋኞች ይሆኑ እንደ ቴዲ አፍሮ ዘፈን የነፃነት ጉዞ የመሆኑ ምስጢር የበራላቸው? አንድ አቀንቃኝ በሚያዘመው ርዕሰ ጉዳይ ላይ እውነትን በዜማ ለመግለጽ የሚፈራ ከሆነ ዘፋኝ ሳይሆን በአጋጣሚዎች ብር ለመሰብሰብ የተዘጋጀ ጥቅመኛ ያስብለዋል። እናም ዘፈን የነፃነት ዋነኛው መንገድ ከሆነ እያንዳንዱ የሃገራችን ዘፋኝ ሃሳቡን ያለ ገደብ በነፃ ማለማት

ይጠበቅበታል። የነፃነት ሰው ለመሆን ደግሞ የነፃነት መንገድ ሊከተል ግድ ይላል። የቴዲ አፍሮ የነፃነት ጉዞ ግን በያዘው የዘፈን ሙያ ላይ በስፋት ጎልቶ የሚታይ ነገር ነው። በመሆኑም የፈጠራ ስራዎቹ ከሃገር ቤት አልፈው አፍሪካንና አውሮፓን በማካለል የተቀባይነት መጠን ወለን የለሽ ሆኖአል።

ቴዲ አፍሮ የልዩ ልዩ ነገሮች ባለፀጋ ወድ ፍጡር ነው። “እግዚአብሔር የሰው ፍጥረትን ሲፈጥር በነፃነት ስለሆነ በነፃነት መኖርን እጅግ በጣም አመርጣለሁኝ” ሲል እራሱ ቴዲ አፍሮ በግልጽ ይናገራል። እውነት ምን ጊዜ እውነት ነች። የቴዲ አፍሮን ምትሃታዊ ሐይልና ጉልበት ያላቸው ዘፈኖቹ ቴዲ የነፃነት ሰው ስለመሆኑ ምስክሮቹ ናቸው። ጠዙዎች በፍርሃት፣ በመሸማቀቅ ብሎም በቸልተኝነት የሚዘሉትን የነፃነት ጉዳይ በቴዲ ህሊና ግን ልዩ ቦታ አለው። ቴዲ መናገር ካለበት ይናገራል። ካላመነበትና ካልመሰለው ደግሞ ሃሳቡን ያለ አንዳች ስሜት በነፃነት ያራምዳል። ስለሆነም ዛሬ ያለው ቴዲ አፍሮ ነገም ይናገራል። ራስን የመሆንና የማወቅ ታላቅ ምስጢር ያለው እዚህ ጋ ነው።

በገንዘብ የማይለውጥ ለእውነት ሊል ወደፊት የሚራመድ ስለ መሆኑ በርካቶች ይመሰክራለታል። ምክንያቱም የማንንም ክብር በማይነካና በማያጎድፍ አካሄድ ሃሳቡን በነፃነት ስሜት በእውነት አደባባይ ላይ የሚናገር ታላቅ አርቲስት ነው። አርቲስት (ዘፋኝ) የህዝብ አንደበት እስከሆነ ድረስ የህብረተሰቡን የልብ ትርታ አድምጦ በአደባባይ ችግሩን የመናገር ነፃነት ሊኖረው ይገባል።

ሙዚቃ እጅግ በጣም ሐይልና ጉልበት ያላት ሞገደኛ ነች። የለዎችንም ልብ ዘልቃ የመግባት እድልዋ የሰፋ ነው። በመሆኑም የሙዚቃን ጠንካራ ጉልበት አርቲስቶቻችን (ዘፋኞች) እንደ ቴዲ አፍሮ መረዳት ያለባቸው ይመስለኛል። አንድ ሰው ራሱን ማወቅ ሲጀምር ወይም ማንነቱን ሲረዳ በነፃነት ጎዳና ላይ ይንሰራፋል። ዘፈን ያለ ነፃነት ነፃነት ያለ ዘፈን ከቶ ሊሆን አይችልምና ሁላችን የጥበብ ለዎች በመሆኑም በፈጣሪ የተሰጠንን የነፃነት መብት ልንጠቀምበት ይገባል።

ሙዚቃ ሰቴዲ

የነፃነት ምስጢር

የውስጥ ሰሜቱ ምስክር

እስትንፋስ ጉልበቱ

ሃይልና ብርታቱ

እርካታ የጥማቱ

ነች ሙዚቃ ሰቴዲ የነፃነት መገለጫ

የደስታው ምንጭ የነፍሱ ምርጫ

የውስጡን የተነፈሰባት

ምኞቱን የገለጸባት

ቅኔን የተቀኘባት

ሀልሙን የፈታባት

ነች ሙዚቃ ሰቴዲ ሁሉ ነገሩ

ከሥጋ ከደሙ የተዋሃደች እስትንፋስ ክብር!

የሰላም እርግብ

«በልህ ሰው ከምሁር ይማራል»

እየሱስ ክርስቶስ በመጥምቁ ሩሐንስ እጅ በየርዳኖስ ወንዝ ሲጠመቅ «መንፈስ ከሰማይ እንደ እርግብ ሲወርድ አየሁ» ማለቱን ቅዱስ በሆነው የአምላክ ቃል መፅሀፍ ቅዱስ ላይ ሰፍሮ ይገኛል። እርግብ የሰላም ምልክት ከመሆኗም ባሻገር ፍቅር አብላሪና መልዕክተኛ ነች። እርግብ የዋህ ነች።

የሀገራችን ሙዚቃ ብላቴና የሆነው ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ስራና ምግባር፣ ልፋቴና ውጤቱ፣ ድርጊቱና ክንውኑ፣ ኑሮና ሀይወቱ፣ የሰላም እርግብ አስብሎታል። ይህ ድምፃዊ በተፈጥሮው የብዙ አስገራሚ ነገሮች ባለቤት ነው። የማንንም ሰው ክፉ መስማት አይፈልግም። ሁለት የተጣሉ ወገኖች ከገጠሙትም ሳያወቃቅስ «አንተም ተው! አንተም ተው! ይቅርታን አውርዱ!» በማለት በመሀከላቸው የሰፈነውን ፀብ አስወግዶ የሰላም ዘር ይዘራል። ቴዲ አፍሮ ፍቅርን ሰጥቶ ፍቅርን መቀበል ይችላል። በተፈጥሮ የታደሰውና ያከበተው ሰላም ለሚወደው ሁሉ እንዲሆንለት አጥብቆ ይመኛል። ቴዲ ሰላምን ይወዳል። የሁለት ወገኖችን የእርስ በርስ ፀብ

አጥብቆ ይቃወማል።

በ1997 ዓ.ም በግንቦት ወር ለህዝብ ጆሮ የደረሰው «ጃ ያስተሰርያል» የተሰኘው አልበም ሰላምን ከመናፈቅ፣ መቻቻልን ከማስተማር፣ ፍቅርን ከመስበክ፣ ወደ ጊላ አላሰም። ማይኩን ጨብጦ መድረኩን ሲረግጥ የመጀመሪያው መልዕክቱ «ሰላም ነው» የሚል ነው። በተለያዩ አጋጣሚ የሚገጥመውን ሰውና ጓደኞቹን «ሰላም ናችሁ» በማለት የሰላምን አስፈላጊነት የሚገልጽ የሰላም እርግብ ነው።

ቴዲን ከሰላም አብላሪዎ እርግብ ሰይቶ ማየት አይቻልም። ልቡ የዋህ፣ ለፍጡር አዛኝ፣ ሰላም ናፋቂ ብሎም ዘማሪ ነው። የዚህ ሙዚቃኛ ሃሳብ በእርሱ ዘንድ ያለው ሰላም በሚወደው ወገኑ ላይ ተንሰራፍቶ ማየትን ይመኛል። ቴዲ ገራገር ልጅ ነው። ያለውን ነገር በማበርከት ወገናዊ ፍቅርን በተለያዩ ጊዜ የሚገልጽ ነው። ለማንም ሰው ከገንዘብ ይልቅ ሰላም ወሳኝነት አለው የሚለው ቴዲ ስለ ሰላም ተናግሮና ዘክሮ አይጨርስም። የማንም ሰው ሰላም ሲደፈርስ ማየት አይፈልግም። ሰላምን ፈላጊ ሰላምን አያጣምና በሰላም ተከቦ በእውነት ታጅቦ ለዘመናት ይኖራል። የቴዲ አፍሮ ትልቁ ሀብት የብር ክምችት ሳይሆን የሚወደውን ህዝቡን በሰላም ታጅቦ ማየት ነው። እየሱስ ክርስቶስ ከሃዋርያት ጋር በተገናኘ ጊዜ «ሰላም ሰእናንተ ይሁን» በማለት አይደል የሰላምን መሰረታዊ አስፈላጊነት የነገራቸው? ቴዲም ከፈጣሪው በተሰገለው ፀጋ ሁልጊዜ የሰላምና የፍቅር ሰው ነው። ብልህ ሰው ከምሁር ይማራልና ልብ እንበል። ስንቱ ፍጡር በሰላም ከቤቱ ወጥቶ በሰላም መመለስ እንዲቃተው ቤት ይቁጠረው።

ቴዲ ግን በሚያሳየው እርጋታ፣ በሚዘምረው ሰላም፣ በሚያደርገው ቸርነትና በወገኑ ላይ ላለው ርህራሄ ልብ ሳቢያ የሰላም እርግብ ነህ ሊባል ችሏል። የሰው ልጅ ያለ ሰላም ሊኖር እንዴት ይችላል? ቴዲ አፍሮ ከሀገሩ አልፎ ስለዓለም ሰላም መሆን አብዝቶ የሚመኝ የሰላም ሰው ነው። በእስራኤልና በፍልስጤም መካከል አላባራ ያለውና ሰረጅም አመታት የዘለቀውን ጦርነት ከልቡ ያሳዘነው

ቴዲ «እየሩሳሌም» ሲል አዘሚል። በዚህ ዘፈኑ ውስጥ የሰው ልጆችን ያለ አግባብ መሞትና የሰላምን መሰረታዊ አስፈላጊነት ጠቅሷል።

ቴዲ አፍሮ ሰላም ትልቅ ቦታ አለው። የሰው ልጆች ሁሉን ነገር ለማክናወን የሚችሉት በሰላም ነው ብሎም ያምናል።

የሰላም እርግብ

ያች መልዕክተኛ - ሰላም አብሳሪ እርግብ

ኖረች ከቴዲ ጋር - ከዚያ ንፁሁ ልብ

ሰላም ከማይሰሰቸው - ሁሌ አውርቶ ከማይጠግብ

በሄደበት ቦታ - በቆመበት ምድር

ሰላምን ወዶ - ሰላምን ሊዘምር

ተፈጠረ ቴዲ - የሰላም አምባሳደር

ጥላቻን አውግዞ

የሰይጣንን ክፋት ገልጦ

ሰላም ሊያሰፍን በምድሩ

ተፈጠረ ቴዲ - ልብ-ቀና ገራገሩ

ሁሌ ሰላም ብሎ

ሰሰሰላም ዘምሮ

ሰላምን ሰብኮ - ሰላምን ሊዘራ

እንካችሁ ይላል - የፍቅር አዝመራ

ልዩነታችንን አጥብቦ

አንድ አድርጎ ሰብስቦ

ዕርቅ ያወርዳል - ፀበኛውን አስማምቶ

ይሄ የቅንነት መንገድ - የታደሰው ቀና ልብ

ምሳሌ የሆነ - የዚያች የዋህዋ እርግብ

ብልፅግናችንን ተመኝቶ - ክፍ ሊያደርገን በዓለም

እንደ እሱ ሰላም ሰላም ያለ - ከቶ አንድም የለም!

ቴዲ አፍሮ ከባህሪይ አንጻር ሲታይ

«ፍቅር ያሸንፋል»

ቴዲ አፍሮ

መልካም ባህርይ የማንነት መገለጫ ነው። ማንም ጥሩ ሊሆን ቢፈልግ ቀድመው የተገኙትን ጥሩዎች አክብሮ ይገኝ። ማንም ደግሞ ስራው ገብዝናው ይመስክርሰት እንጂ ጎበዝ ነኝ ብሎ በማውራት በየአደባባዩ የምላስ ምስክርነት አያስተጋባ። መልካምነት ሰራሽ ነው። ትዕቢትና ኩራት ደግሞ የውርደት መሰላሎች ናቸው። ማንም ሰው የራሱ የሆነ የተፈጥሮ ባህሪ አለው። መልካም ባህሪ ፍቅርን ይሸልማል።

እያንዳንዱ ሰው እንደመልኩ ብቻ ሳይሆን እንደ ውስጡ የቅንነትና የክፋት ባህሪ ባለቤት ነው። ብዙ ጊዜ ጥሩ ባህሪ ያላቸው ሰዎች በጥሩነታቸው ሊወደዱ፣ ሊከበሩና እንደ ምሳሌነት ሊጠቀሱ እንደሚችሉ አሻግረው አይደሉም። በተቃራኒው መጥፎ ባህሪያቸውን

ደብቀው ተሰላልሰው ጎንበስ ቀና በማለት ያልሆኑትን ለመሆን የሚያስመስሉ በርካቶች ይኖራሉ። በጥበብ ህይወት ውስጥ ላሉ የጥበብ ባለሞያዎች ለህዝብ ምሳሌ ናቸውና በሚሰሩት የጥበብ ስራ ብቻ ሳይሆን በግል ህይወታቸውም የጥሩ ባህሪ ባለቤት ሆነው መኖርና መታየት አሰባቸው።

ለምሳሌ አንድ ፊልም ሰሪ /ተዋናይ/ ብዙ ጊዜ በሚሰራው የትውና ሂደት ውስጥ መልካም ሆኖ ይሆናል። የግል ህይወቱ ግን ክቢህ በተቃራኒው መንገድ ከሆነ ያ ባለሞያ ትክክል አልነበረም። ምክንያቱም እውስጡ የሌለን ነገር በሀሰት ማስመሰል ይሆናልና። ማንም ሰው መሆን ያለበት እራሱን እንጂ ሌላውን መስሎ መገኘት የለበትም። ሰዎች አንድን ሰው በሰራው ስራ ውጤታማነት ብቻ ሳይሆን በግል ባህሪውም ጭምር ነው ማድነቅና ማወደስ አሰባቸው። እንጂ አረማመዱ ማራኪ የአፋ ፍሬ ትቢያ መሆን የለበትም። ስንቶችንስ አይተናል በሌላቸው ነገር ሲኮፈሱ አርቴፊሻናዊ ባህሪን እያንፀባረቁ መልካምና ጥሩ ለመምሰል ሲዳክሩ።

መዘቃ ትልቅ መልእክት የሚተላለፍበት ጥበብ ነው። ዘፋኝን ማድነቅና ማወደስ ዛሬ ሳይሆን የክረመ ባህላችን ነው። ትውልድ እየተቀየረ አዲስ ትውልድ እየተተካ በሔደ ቁጥር የኢኮኖሚ እድገት ብቻ ሳይሆን የሰዎችም ንቃተ ህሊና እየተሻሻለና እየጎሰበተ የሚሔድበት ሁኔታ በግልፅ ይታያል።

በዚህ ዘመን በዘፈን ስራው በሚሲዮኖች የሚወደድና በብዙ ሚሲዮኖች የሚደነቅ የክፍለ የዘመኑ ብርቅዬ የዘፈን አብዮተኛ ቴዎድሮስ ካሳሁን ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለህዝብ ካበረከታቸው ማራኪና ጣፋጭ የዜማ ስራዎቹ በተጨማሪ ለአድናቂዎቹ በተፈጥሮ ባህሪው የሚመች እንደሆነ ለማወቅ ተችሏል።

«ፍቅር ያሸንፋል» የሚለው ቴዲ እሱ የፍቅርና የሰላም ፍጡር በመሆኑ ብዙዎቹን በፍቅር ለማሸነፍ ችሏል። ሠዎችን የመውደድና በፍቅር የመማረክ መግነጢሳዊ ህይል አለው። ቴዲ ብዙ

ጊዜ በሚያቀርባቸው የመዘቃ ኮንሰራቶች ላይ በመልካም ባህሪው የብዙ ሰዎችን ቀልብ ለመግዛት በቅቷል። ቅንነት ያበዛል! መልካም ነገርን አብዝቶ ያሰባል! ያለውን ነገር ያከፍላል! አድናቂዎቹን ከአብራኩ እንደተፈጠሩ ልጆቹ አድርጎ ይወዳል! ህይለኛም የሰው መውደድ ልቡ ላይ ነግሶበታል። በየትኛውም ቦታና ስፍራ አድናቂዎቹ ሲያገኙት ያሉትን ለማድረግ የተቻለውን ይጥራል። ፈርምልን ካሉት የአድናቂት ፊርማውን ይፈርማል። የሚጠይቁትን ጥያቄ ሳይደምር ሳይቀንስ በሚገባ ይመልሳል። ከእርሱ ጋር መቆየትም ከፈለጉ ካለው ሰዐት ላይ አሸጋሽን አብሯቸው በቁም ነገር ያሳልፋል።

ጣራ የነካ ዝና ስላለኝ የኩራት ስሜትን ላንፀባርቅ የማይል ማንነቱን አብጠርጥሮ የሚረዳ ጥንቁቅ አርቲስት ነው። ከሰዎች ጋር ያለው ማህበራዊ ግንኙነት መልካም ከማድረጉም በላይ በእያንዳንዱ ነገር ጥልቅ ቅንነት የሚያንፀባርቅ ነው።

ነገር ግን አንዳንዶች እፍ ቢሉት እንደ ሻማ በማይክሮ ሰከንድ የምትጠፋ ጭላንጭል ታዋቂነትን ይዘው ታዋቂነት በሰጣቸው ህዝብ ላይ ሲንጠባረሩ! ትክክላቸውን ሲነቀንቁ! በሙሉ አይናቸው ለማየት ሲጠየፉ ስንቱ ታዘቦ በትዕዛብነት አልፏቸዋል። አንድ ዘፋኝ ካሊት የሚሰራው ለህዝብ ነው። ህዝብ ደግሞ ገዝቶ ይሰማል። ይህ ደግሞ የእርስ በእርስ ጥቅም ሳይሆን የህይወት ጉዞ ነው።

ነገር ግን ህዝብ በገዛው ካሌት ዘፋኝም ሽጦ ባገኘው ብር ህዝብ ላይ የትዕቢት መጋረጃን ክመዘርጋትና ራሱን እንደ አዋቂና እንደ ትልቅ ከመቁጠር ይልቅ የቴዲ አፍሮን ባህሪና ያለውን ትልቅ የህዝብ ፍቅርና አክብሮት በማሰብ እኔ ማን ነኝ? ምንስ እየሰራሁ ነው? አካሄድ ወይት ነው? በማለት ማሰብ ይገባቸዋል። ክቡር ዶ/ር ጥላሁን ገሰሰ በአንድ ወቅት እንዲህ ሲል ተናግሯል፡- «ልኩ እፈልግና እማን ላይ ነው የምኮራው እላለሁ። አንተ የተባልከውን ሰው አንቱ ባስባለህ ህዝብ ሆይ አትንጠራራበት» ብሎ ነበር። ስለዚህ በትንሽ ታዋቂነት ሰክረው ባስከበራቸው ህዝብ ላይ ለሚመገደቁ

አንዳንድ አርቲስቶች እንደሚሆን ለው መሆናቸውን ለዘነጉትም ማንነታቸውን አበጥረው ማወቅ ይገባቸዋል። ቴዲ አፍሮ ግን ከሚሰራው የዘፈን ተአምር በተጨማሪ ከሌሎች ልቆ እንዲወደድ ያደረገው ይህ መልካም ባህሪውና እውነተኛነቱ ነው።

ሌላው ቀርቶ በተሰጠው ተፈጥሯዊ ችሎታ ሳይኮራና ሳይመግደቅ ለብዙ የስራ ባልደረቦቹ ጥሩ የሆኑ ስራዎችን አበርክቷል። ለሙያ አጋሮቹ ዜማም ይሁን ግጥም ሲለጥ ክራሱ ባልተናነሰ አጣፍጦና ክሸኖ ነው። እኔ እበልጣለሁ የሚል ግትር አቋም የለውም። ሊሰራ ያለበውን ሰው ያበረታታል።

ተስፋ የቆረመውን በህላብ በስነልቦና ብሎም በገንዘብ ደጉም ተስፋው እንዲለመልም ያደርግለታል። ስለሆነም ይህ ወጣት ድምፃዊ በገንዘብ መጠን ቢጎለብት፣ የህዝብን ፍቅር ከሌሎቹ አብልጦ ቢላበስ ያንለዋል እንጂ አይበዛበትም፣ ሁሉን ነገር የሚሰጥ እግዚአብሔር ነውና። «በላብህ ጥረህ ግረህ ብላ» እስከተባለ ድረስ፣ ቴዲ እግዚአብሔር ሊረዳውና የስራውን ፍሬ ሊባርክለት የቻለው የልፋቱንና የድካሙን ውጤት አይቶ ነው። በተለይ ደግሞ ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር አምላክ የልቡን ንጹህነት ስላየለት ነው። ቴዲ በማንም አይቀናም፣ የማንንም ውድቀትም አይፈልግም። ንፁህ ልብ ያለው የኢትዮጵያ ልጅ ነው።

የጊዜን ክቡርነት ጠንቅቆ የተረዳ አንድም ሌኮንድ ቢሆን ያለ እግብ የማይባክንበት፣ የስራን ክቡርነት ያወቀ፣ ታላቅ አርቲስት ነው።

በባህሪውም ቢሆን ሰውን አክባሪ፣ የተቸገረን ሰው አይቶ ማለፍ የማይሻ በማንም ሰው ላይ ችግር ሲደርስ ማየት የማይመኝ፣ ያለውን ለሌላው የሚያካፍል ሩህሩህ በመቻቻልና በፍቅር መኖር የሚመርጥ፣ ከምንም በላይ ሀገሩንና ወገኑን የሚወድ፣ የሀገሩን ትንሳኤ አብዝቶ የሚመኝ፣ እውነተኛ የህዝብ ልጅ ነው።

የምታበራ የእውነት ፀሐይ

እውነትን የሚለብክ በተሰጠው ሙያ
አንድ አለ ታላቅ ሰው ቴዲ ለኢትዮጵያ
ታሪክን ይናገራል እውነትን አለደግፎ
የነፍሱ ታቦት በጥበብ ታጥሮ

ለጥቅም የማያደር
በእምነቱ የማይደራደር
የሐቅ አባት እውነተኛ
ላመነበት የማይተኛ
ለፍትሕ ተሟጋች
ለሀገር ህዝብ ሚች

አንድ አለ ቴዲ እውነትን የሚናገር አጉልቶ
የእውነትን ፍሬ አጣጥሞ በልቶ

የማትሞት እውነት አለች በቴዲ ላይ
ቀንና ሌሊቱን የምታበራ ፀሐይ

አሁንም ቦግ ትበል ትፍለቅለቅ እንደ ምንጭ
በእውነት ማዕበል አሉባልተኞችን ታስምጥ

ቴዲ አፍሮ ማንን ይፈራል?

«የጥበብ መጀመሪያ እገዚአብሔርን መፍራት ነው»

የሰው ልጅ በህይወት ዘመኑ ብዙ ውጣ ውረድ በበዛበት የዓለም መድረክ ላይ የሚተውን ፍጡር ነው። በመኖርና በመሞት መካከል ሰፊ ልዩነት አለ። በፍርሃትና በድፍረት ያለው ልዩነት ግን ጥቂት ብቻ ነው።

የሰው ልጅ በተፈጥሮው ፈሪ ነው። ፍርሐት ከውስጡ ጨርሶ የወጣለት ሰው ደግሞ ደፋር ሊሆን ይችላል። ይህ ቢባልም የፍርሃት ስሜቱ ፈፅሞ ተወግዶ ይጠፋል ማለት አይደለም። በሰው ልጅ ህይወት ውስጥ ብዙ አስፈሪ ነገሮች አሉ።

የመኖር ዋስትና ማጣት፣ በሞት መወሰድ፣ በጨለማ ውስጥ መኖር፣ ያልታሰበ ድንገተኛ ክስተት፣ ጨካኝነት፣ ኮሽታና ... ወዘተ ያስደነግጡታል። ብሉም ያስፈሩታል። ፍርሃት ከራስ አፅምሮ

የሚመነጭ ድንገታዊ የነርቭ መልዕክት ነው። የውስጣችን የነርቭ ክፍል አስቀድመን ስለፍርሃት ሰውስጥ ስሜታችን ከነገርነው መላ ሰውነታችን በፍርሃት ስሜት ሳናስበው ሊንቀጠቀጥ ይችላል።

በርካታ የአለማችን ሰዎች በሞት መወሰድን አብዝተው ይፈራሉ። ሞትን ግን ለምን እንደሚፈሩት ጠንቅቀው ምን ያህል እንደሚያውቁ ግራ ያጋባል። ስላላየነው ነገር አንዴት ልንፈራ እንችላለን?

ሰመሆኑ የምንፈራቸው ነገሮች በእውነት አስፈሪዎች ናቸውን? በዚህች ዓለም ማንም ፈሪ ወይም ደፋር ሆኖ የተፈጠረ የለም። የምንፈራውም እንዲሁ በራሳችን ምክንያት ነው። ደፋር ወይም ፈሪ የምንሆነውም ውስጣችን በተፈጠረው ድምር ውጤት መነሻ ነው።

የሀገራችን የሙዚቃ አባት የሆነው ድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ላ ፍርሃት አስቦ አያውቅም። በህይወት ዘመኑ አንድም ቀን ፈርቶ ያውቅም። ይህ ድምፃዊ በአንድ ወቅት በአንድ ጋዜጠኛ እንዲሁ ተብሎ ተጠይቆ ነበር። «በአሁን ሰዓት በአገር ውስጥና ከሀገር ውጪ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠሩ አድናቂዎች አሉሁ። በተቃራኒው ደግሞ ያንተን መውደቅ የሚመኙ እንደሚኖሩ እገምታለሁ። ለመሆኑ በዚህች ምድር ላይ ምን ያስፈራሃል?» ሲል ጠይቆት ነበር። ቴዲ አፍሮም «እግዚአብሔርን እፈራለሁ። ከዚህ ሌላ ግን ማንንም አልፈራም። ምክንያቱም የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው» አለ።

በወቅቱ ጋዜጠኛው ሰጠየቀው ጥያቄ ያገኘው መልስ እጅግ አስገርሞት ስለነበር «የዓለማችን ልቦ ሙሉ ሰው፣ ጊዜን በስራ የመነዘረ፣ ለዚህች ምድር ስበጎ ተግባር የተፈጠረ፣ መልካም ሰው» ሲል አሞካሽቶታል። የቴዲ አፍሮ አፈጣጠር ለብዙዎች የሚገርም ክስተት ነው። በተለያዩ አጋጣሚዎች የሚናገረው አስደናቂ ቃል የብዙዎችን አግራሞት ያጭራል።

እም እግዚአብሔር ለፈራው አክባሪ፣ ለጠራውም ፈጥኖ ደራሽ፣ ለራቀው እሩቅ ነው። ቴዲያ አፍሮ እንደም ጊዜ የፈጣሪውን ስም ከእንደበቱ ሲለየው ታይቶ አይታወቅም። በደለታ፣ በሐዘን፣ በችግሩ፣ በህይወት ውጣ ውረድ የእምላኩን ስም ከእውነተኛ ልቡ ሲጠራ ተሰምቷል።

በተደጋጋሚ እግዚአብሔር ከእኔ ጋር አለ ብሎ የሚያምን ጠንካራ ሰው ነው። «ለራዩን እንደማንኛውም ሰው ነው የምለራው። በምለራበት ጊዜ ግን የለራሁት ስራ ወይም ዘፈን ለአድማጭ ጆሮ ከመድረሱ በፊት እኔን ሊያስደለተኝና ሊማርከኝ ይገባል» ይላል። «በዚህ ላይ ደግሞ የእኔን የስራ ውጤት እግዚአብሔር ስለሚባርክልኝ ሁሉ ነገር የተቃና ይሆናል» የሚለው የሁልጊዜ ቃሉ ነው።

በአሁኑ ሰዓት ከአገሩ ኢትዮጵያ ጀምሮ በአፍሪካና በአውሮፓ አገራት ጭምር ከፍተኛ እውቅና ያገኘ ይህ አርቲስት «ሁሉ የሆነው ከእግዚአብሔር ነው» ይላል። «መውደዱንም ሆነ የሰውን ፍቅር የሚለጠው እግዚአብሔር ነው» ካለ በኋላ፣ «እኔም መላው የኢትዮጵያ ህዝብንና አገሬን እንዲሁም በውጪ ያሉትን አድናቂዎቼን እወዳቸዋለሁ፤ ሀሳባቸውንም አረዳለሁ። እኔም ዛሬ ካለሁበት ቦታ እንደደርስ የረዱኝ እነርሱ ናቸው» ሲልም ይደመጣል። ቴዲያ አፍሮ በእያንዳንዱ የኢትዮጵያ ህዝብ ልብ ትርታ ውስጥ ህያው ነው። መወደድን የሚለጥ እግዚአብሔር ነው።

በአንድ ወቅት «ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ዓለምን የማዳን ፀጋ አለው» ብሎ ሲናገር ለታሪክ የሚቀመጥ ምርጥ ቃል አስብሎለታል። ቴዲያ ይህንን ከባድ ቃል የተናገረው ኢትዮጵያ ለእግዚአብሔር ቅርብ ነች፤ ህዝቦቿም በፀሎት የበለፀጉ ፈጣሪያቸውን የሚፈሩና የሚያከብሩ ናቸው፤ ከሚለው ሀሳብ በመነጨ ታሳቢነት ነው። ዓለም ካለችበት የረሃብ፣ የጦርነትና የአልቂት ጣጣ በኢትዮጵያኖች ፀሎት ሁሉ ነገር ይረገባል እንደማለት ነው።

ቴዲያ ፍርሃት

ቴዲያ ፍርሃት መቼ ይዋደዳሉ

ጓዛቸውን ይዘው በሩቅ ይሸሻሻሉ

ቴዲያ ፍርሃት አያውቅም ከእግዚአብሔር ሌላ

ላመነበት ነገር ሳያፈገፍግ ወደኋላ

እውነትን እንግቦ ይጓዛል በመላ

ፈጣሪ እምላኩን አድርጎ ከለላ

እሱ አይፈራም ለእውነት መለዋት

ሐቀኛ ነው አይጠጋውም ፍርሃት

ታድሎታል ጀግንነት

ከአባቱ የወረለው ወንድነት

እውነት ነው ስንቁ

ይሄ መልካም ሰው ብርቁ

እናም

በዚህ ዓለም እሱ ምን ሊፈራ

ወንድነት ነውና የእሱ ሥራ

የእውነትን ምስጢር አያውቅም ተርቦ

ይኖራል ለዘላለም እውነትን እንግቦ

ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ያክብራል

በዚች ምድር ላይ የማያልፍን ስራ ስርተው ላለፉ ስኬታማ ሰዎችን ማክበር የታላቅነት ሚስጢር ነው። ማንም ሰው ራስን የመሆን ሰዎዊ ጥበብ ሲኖረውና ለሚሰራው የፈጠራ ስራ መልካም ግምት ሲሰጥ ታላላቅ ክንውኖችን ሰርቶ ስመገኘት አስቸጋሪ ነገሮች እያዳግቱትም። በዓለማችን ላይ በርካታ የዚህ ዓይነት ስኬታማ ሰዎች አሉ።

አንድ ሰው በሕይወት ዘመኑ የሰራው ታሪካዊ ስራ ከአፈር በታች በዋለበት ጊዜ እንኳን ሰርቶ ያሰፈው ታላቅ ተግባር ስሙን ዘወትር ያነሳለታል።

ስለ ሙዚቃም ሲነሳ አሁን ባለንበት ትውልድ ውስጥ የመድረኩ ፈርጥ፣ እንደ ባህር ዓሣ የሚወረወረውና በሙዚቃ ስራ ውስጥ እየቀዘፈ የሚሞኘው፣ ብዙዎችን በሚሰራው ማራኪ የሙዚቃ ስልት የሚያስደምመው፣ ትልቅ ሰውጥ የፈጠረውና የጥበብን

ሕይወት በብዙኃኑ ህዝብ ዘንድ እንዲወደድ ያደረገው ወጣቱ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን በግንባር ቀደምነት ይጠቀሳል። ይህ ወጣት ድምጻዊ ብዙዎች የሚዘነጉትን ወይም በቸልተኝነት የሚዘሉትን የታላላቅ ሰዎችን ተግባር ፈጣሪው በተፈጥሮ በቸረው እምቅ የጥበብ ችሎታ በመጠቀም በማራኪ ድምጹ አቀንቅናላቸዋል። ወደ ጊላ መሰስ ብለን ቴዲ ለህዝብ ካበረከታቸው የሙዚቃ አልበሞች አቡጊዳን ብቻ ብንመለከት እንኳን ሰግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ እና ሰጆግናዊ አትሌት ሺህ አለቃ ሐይሌ ገ/ሥላሴ ዘፍናላቸዋል።

ልብ በሉ! ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ የኢትዮጵያ ንጉስ ነበሩ። በነገሱባቸውም ዓመታት ታላላቅ ተግባሮችን አከናውነዋል። በተሰይ በአፍሪካ ህዝቦች ዘወትር የሚነገርላቸው የጥቁሮች አፍሪካውያን በነጮች ተረግጦ መኖርና የአፍሪካ አገሮችን መከፋፈል በመቃወም አፍሪካ አንድ ነች በማለት ወገባቸውን ታጥቀው የተከራከሩ በመሆናቸው የአፍሪካ አባት የሚል ቅጽል ስም አሰጥቶአቸዋል። ከዚህም በላይ በርካታ ተግባሮችን ለሃገራችን ኢትዮጵያ ያበረከቱ ታሪካዊ ታላቅ ንጉሥ ናቸው።

ሌላው አትሌት ሻሰቃ ኃይሌ ገ/ሥላሴ ነው። ጀግናው አትሌት ሐይሌ በተሰማራበት ሩጫ ላይ በተለያዩ የዓለም ሃገሮች በመዘዋወር በተወዳደረባቸው ስፍራዎች በሙሉ የአንደኝነትን ደረጃ በተቀናጀባቸው በርካታ ውድድሮች ላይ ለዓለም ሃገራት የሃገሩን ባንዲራ ከፍ አድርጎ ያውሰበለበ ከመሆኑም በላይ ለሃገሩ ያለው ፍቅር አስገድዶት ተረክቱን ታሞ አጥራሲዮን ሆኖ እንኳን የሩጫ ውድድሩን በድል በማሸነፍ ለባንዲራው ያለውን ስር የሰደደ ፍቅር በተደጋጋሚ ያሳየ ታሪካዊ አትሌት ነው። ቴዲ አፍሮ እነኚህን ሁለት ኢትዮጵያዊያን ታላላቅ ሰዎች ስማቸውን እያነሳ ማንም ሰው ባልሞከረው መንገድ ዘፈነላቸው።

በእነኚህ ታሪካዊ ሰዎች ብቻ ሳያበቃም ጃማይካዊው የሬጊ ንጉስ ቦብ ማርሊይንም አወድሰታል። ቦም ማርሊይ ኢትዮጵያን የሚወድ አረንጓዴ ቢጫና ቀዩን ሰንደቅ አላማ የሚያክበር ከዚያም

በላይ በርካታ ተግባሮችን ያከናወነ ትልቅ ሰው ነው። በተለይ የግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴን አፍሪካ አንድ ነች የሚለውን ሐሳብ በመደገፍና ከኢትዮጵያኖች ጋር አብሮ በመስራት የሚጠበቅበትን ሐላፊነት የተወጣ ታሪካዊ አርቲስት ነው።

ቴዲ አፍሮ ታላላቅ ሰዎችን በማወደስ ታላቅነቱን አስመስክሯል። ቴዲ አፍሮ ወደ ሙዚቃ ዓለም ገና ዘልቆ ሳይገባ ጀምሮ ሰክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ እንዲሁም ባሰፉት ዘመናት ሰነድና ሰዘፊን እድገት ትልቅ አስተዋጾ ላበረከቱ የዘፈን ጀግኖች አድናቆቱን ተናግሮአል። አንድ ሰው ሌላው የሰራውን መልካም ስራ ማድነቅ ሲጀምር የእሱን ታላቅነት በተዘዋዋሪ መንገድ ይገልጻል። ቴዲ እጅግ በጣም ከፍተኛ የዝና ባለጸጋና በብዙ ሚሊዮን ህዝብ ዘንድ እንደ ተምሳሌትነት የሚገለጽ ኢትዮጵያዊ ታላቅ ድምጻዊ ነው።

ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ታሪካዊ ጀግኖች ያክብራል። ምክንያቱም በልቡ ውስጥ የምትኖር የታላቅነት የእውነት ምስጢር አለችና። በመሆኑም የበረቱ ሰዎችን ታሪክ መዘከርና ማወደስ ታላቅ ለሆነ ሰው ሰነፍሱ ደስታን ይቸራታል።

ከሆኑ አይቀር ...

መሆን ነው እንጂ ከሆኑ አይቀር

እንደ ቴዲ ልብ - ሙሉ በምንም የማይበገር

* * *

ከሰሩ አይቀር - እንደ ቴዲ ታሪክ መስራት

ከራስም አልፎ ለህዝብ ልጅነት መብቃት

* * *

ከተወደዱ አይቀር - እንደ ቴዲ መወደድ

በህዝብ ፍቅር ተከቦ በሞገስ መራመድ

* * *

ከታደሉ አይቀር - እንደ ቴዲ መታደል

ፍቅር ሰጥቶ የህዝብን ፍቅር መቀበል።

የቴዲ አፍሮ የደግነት መለኪያዎች

ጥሩ ሰው መሆን ውጤቱና እርካታው ለባለቤቱ ነው። ደስታውም ቢሆን መልካምነትን ያዘለ የሀይወት ጉዞ ነው። ደግ ሰው እድሜው ረጅም ወዳጆቹ ብዙ ናቸው። ደግነት ከውስጥ የሚመነጭ የቅንነት ውጤት ነው። የኢትዮጵያ ህዝብ አብዛኛው በየዋህነቱ ለተቸገረ በመርዳቱና በአክብሮቱ የሚታወቅ ህዝብ ነው። ብዙ የሀገራችን ባለሀብቶች በሀገራቸው በተለያዩ ችግሮች ላይ ፈጥኖ በመድረስ ሀገራዊ ወገናዊ ፍቅራቸውን ከገንዘብ እስከ ጉልበታቸው ሲያበረክቱ ይታያሉ። ይህ ሁሉ የደግነት መገለጫ ሊሆን ይችላል።

ዝነኛው ድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን በብዙሀኑ ወይም በመላው የኢትዮጵያ ህዝብ በደግነቱና በጠንካራ የስራ ውጤታማነቱ ዘወትር የሚወደስ፤ በየትኛውም ቦታና ስፍራ በአብነት የሚጠቀስ፤ ታላቅ ተምሳሌት የሆነበት ምክንያት ምን ይሆን? ቴዲ አፍሮ ዘፋኝ ብቻ ነው ለማለት ይከብዳል። ምክንያቱም ከሚሰራው ሙያ በተጨማሪ ለሀገሩ ብዙ ነገሮችን አበርክቷል። ወገኑ በተቸገረ ጊዜ ፈጥሮ ደራሽነቱን አስመስክሯል።

ለምሳሌ፡-

- 1 ወደፊት ሰንዳፋ ላይ ይሰራል ተብሎ እቅድ ለተያዘው ዘመናዊ ስታዲየም የአቅሙን ገንዘብ በማበርከት ከማንም በፊት ሀገራዊ ፍቅሩንና ወገናዊ አክብሮቱን ገልጿል፤ ህላፊነቱን ተወጥቷል።
- 2 ሌላው በደግነት የሚታወቅበት ክፋት የሌላባቸው የድሬዳዋ ህዝብ ባልታሰበ ስአትና ጊዜ በወርህ ክረምት 1998 ዓ.ም በደረሰባቸው የጎርፍ አደጋ ለሚደረግላቸው የመልሶ ማቋቋም ቴሌቶን ላይ አንደ ሁሌው ከማንም በፊት የተሰማውን ከባድ ህዘን በመግለፅ ያለውን ገንዘብ ሳይሰስት አበርክቷል። በወቅቱም ድሬዳዋ ድረስ በመጓዝ በችግር ላይ የነበረውን ህዝብ አጽናንቷል።
- 3 በሚኖርባት ርዕሰ መዲናችን አዲስ አበባ ውስጥ የሚኖሩ የጎዳና ልጆችን በገንዘብ በመርዳት አይዘአችሁ ከጎናችሁ ነኝ የሚል ስር የለደደ ወገናዊ ፍቅሩን አሳይቷል።
- 4 ክብርት ዶ/ር ወ/ሮ አበበች ጎበና ለሚያደርጉ በጎ አድራጎት ትልቅ ወገናዊ ፍቅር አለኝ የሚለው ቴዲ ቸርና ወገናዊ እጅን በመዘርጋትና በተደጋጋሚ ድርጅታቸውን በመጎብኘት በርካታ ብሮችን ለግሷቸዋል። ክብርት ዶ/ር ወ/ሮ አበበች ጎበናም ለዚህ ታላቅ ገራገር አርቲስት ያላቸውን ክብር ከገለጹለት በኋላ እያረጀሁና አቅሜ እየደከመ ስለሆነ ድርጅቱን ተረከበኝ ሊሉ የክብር ደብዳቤ ፅፈውለታል።
- 5 በፈጣሪ የተሰጠውን ጥበብ በመጠቀም ዜማና ግጥም ለብዙ ጀምሪና ታዋቂ ዘፋኞች አበርክቶላቸዋል። ዜማና ግጥምን ከመስጠቱ ባሻገር ገንዘብን በመደጎም ብሎም ዜማን በማስጠናት የብዙዎቹ ባለውለተኛ ነው።

በአጠቃላይ የቴዲ አፍሮ እጅግ በርካታ የደግነት መለኪያዎች በዝርዝር መጥቀስ እጅግ ይከብዳል።

ቴዲ አፍሮ ሲነበብ

- ❖ ሳቂታና ጨዋታን አዋቂ
- ❖ ትሁትና ሰውን አክባሪ
- ❖ ጨዋና ዝምተኛ
- ❖ የዋህና አዛኝ
- ❖ ለፍቅር ተሸናፊ
- ❖ ሐሜትን የማይወድ
- ❖ ቅንነትን አብዝቶ የሚሻ
- ❖ ትዕቢትና ኩራት የሌለበት
- ❖ ላመነበት መስዋት የሚሆን
- ❖ ሰዎችን በእኩል ዓይን የሚመለከት
- ❖ መሆን ያለበትን የሚሆን
- ❖ ሰፊ የትዕግስት ባለቤት የሆነ
- ❖ ከመናገር መስማትን የሚመርጥ . . .

ቴዲና ኮንሰርቶቹ

«ከድርጊን አትርሱ»

ቴዲ አፍሮ

ጅማ 2000

የሚሊኒየም ዋዜማ ቀን በአዲስ አበባ ስቴዲየም በአሉን ምክንያት በማድረግ የሙዚቃ ኮንሰርት ተዘጋጅቶ ነበር። በዚያ ኮንሰርት ላይ በርካታ ህዝብ ታድመዋል። ቴዲ ወደ ጅማ ከማምራቱ በፊት በስቴዲየም የተሰበሰበውን ህዝብ ለማዝናናት ወደ አበበ ቢቂላ ስቴዲየም አምርቶ ነበር። በወቅቱ ቦታ ቦታውን ይዞ ተቀምጦ የነበረው ህዝብ ከተቀመጠበት በመነሳት ከሌሎች ዘፋኞች በተለየና በሚገርም ሁኔታ ለቴዲ ታላቅ አቀባበል አደረገለት። ቴዲም ህዝቡ ከሆነለትና ከማንም በላይ የላቀ ፍቅር ሲያሳየው ይህ የዝናዬ መጠን ነው ብሎ ሳይኮራና ሳይመጸደቅ ልቤ ሆይ!! ትዕቢትና ኩራት እንዳይሰማሽ ይህ ሁሉ የሆነልሽ በእግዚአብሔር ነው!! ብሎ ነበር

ለልቡ ያሳለባት። በሀገራችን የተከበረው ሚሊኒየም ቀን፤ ለጅማ ሀዘብ ልዩ ፌሽታ ነበረች።

የምንወደውና የምናከብረው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ሊያዝናናቸው ነበር በአሉን ያሳለፈው። በሙዚቃው ኮንሰርት ላይ ከዛሬ ሃያ አመት በፊት ስለሞተው በጅማ ሀዘብ ዘንድ ስለተረሳው «አብዱል ከድር» አርቲስቱ «ከድርን አትርሱ» ሊል ተማፅኗል። የጅማ ሀዘብ የረሳው አንድ ግለሰብ በዚህ ብላቴና እንደምን ሊታወስ ቻለ?

ቴዲ አፍሮ ለጅማ ሀገር እንግዳ ነበር። ይህንን ታሪክ በማንሳቱ አርቲስቱ ከጥበቡ ስራው በተጨማሪ ታሪክ አዋቂ እንደሆነ ለመንዘብ ችለናል። ባቀረበው የሙዚቃ ኮንሰርት ላይ፣ ለሙዚቃው ታዳሚ ቀለል ያሉ የማነቃቂያ ቃላትና መልዕክቶች ያስተላልፍ ነበር «...ጅማ» «አጋር» እያለ ሀዘቡን ያነቃቃ ነበር። ታዳሚው አፅፋውን በጨኸትና በፋጨት ይመልስ ነበር። የጅማ ሀዘብ ለቴዲ አፍሮ መቼም ቢሆን ከልቡ ሊጠፋ የማይችል ጽኑ ፍቅር እንዳለው በዚያ ኮንሰርት ላይ አሳይተውታል።

በሰባ ሰባት

አንድ እንጆራ ለሰባት

አሱንም ምንአልባት

ብሎ ቴዲ ታዳሚውን ሲመለከት በሀዘቡ ላይ የመደንገጥ ባህርይ ይታይ ጀመር። የዚህ ግጥም ባለቤት ማን እንደሆነ ማለብ የጀመሩ ይመስላሉ። ወጣቱ የሙዚቃ አርበኛ ከመዘፈን ባሻገር በሀብረተሰቡ ዘንድ የተረሱ ታሪካዊ ነገሮች በማውሳት ታሪክን የሚዘክር የታሪክ አዋቂ ነው።

ለመሆኑ ቴዲን በሚያክል አርቲስት ስሙ የተነሳው ይህ ሰው ማን ይሆን? ከድር ይባላል። ከድር ከሃብታም ቤተሰብ የተወለደና

በሀብረተሰቡ ዘንድ የሚከበርና የሚወደድ ሰው እንደነበረ በወቅቱ የነበሩ የአይን እማኞች ይመለከራሉ። እሱና ቤተሰቦቹ የእስልምና ሀይማኖት እምነት ተከታዮች ናቸው።

ከድርም የቁራን ትምህርትን ልቅም አድርጎ ተምሯል። ከድር በምቶት ያደገ ነው። አለባበሱም ጨዋ የሚሰኝ ነበር። ታይቶ በማይታወቅ ድል ባለ ሰርግ ቆንጂዬ ልጅ አግብቶ ይኖር ነበር። በስራ ሀይወቱ የተዋጣለት ነጋዴ ነበር። ከድር እድሜውን በሙሉ ያሳለፈው ከዝቅተኛ የገቢ ምንጭ ካለው የሀብረተሰብ ክፍል ጋር ነው። ደሃን ይወዳል። የተቸገረን አይቶ ማለፍ አይሻም። ያለውን በማካፈል የሚያምን ገራገር ሰው ነበር። ከዚህ በተጨማሪ ከድር በጅማ ሀዘብ ዘንድ የሚታወቀው በፈጣን ግጥም ገጣሚነቱ ነው። ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከድርን አስታውሱት ያለው፣ ከድር ወረቀትና ብፅር ሳይፈልግ ስለሰማውና ስለተነገረው ብሎም ስለየው ነገር ሁልጊዜ በግጥም የመናገር ችሎታ ስለነበረው ነው። ጠንካራ መልክት ያላቸውን ግጥሞች የሚፅፈው ዝቅተኛውን ማህበረሰብ ስለሚወድ ነበር። «የግጥም ተለጠ አለን የምንል የግጥም ፀሀፊዎች እንኳ አንድ ግጥም ፅፎ ለመጨረስ አእምሮአችንን አጨናንቀን፣ የብዕራችንን ቀለም አሟጠንና ብዛት ያላቸው ወረቀቶቻችንን አባክን ነው» ይላሉ። ለዚያውም ሳያምርና ሳይስብ ይችላል።

ከድር ግን ከዚህ ይለያል። ስለ ሀገር፣ ስለ ፍቅር፣ ስለ ፖለቲካ ስለ መቻቻል ... ወዘተ ስለፈለገው ነገር በተፈጥሮ በተሰጠው ችሎታ በቃሉ የመግጠም ችሎታ ነበረው።

በሚሊኒየም የመጀመሪያ ቀን በጅማ ከተማ በተዘጋጀው ኮንሰርት ላይ ከከተማዋ ነዋሪ በተጨማሪ በአሉን ለማሳለፍ ወደ አገር ቤት የመጡና ከተለያዩ አገራት ወደ ወርቃማዋ ምድር የሔዱ ነበሩ።

እናም በጥበብ ስራዎቹ የብዙዎቹን ቀልብ የመግዛት ኃይል ላለው ለቴዲ የጅማ ሀዘብ ለየት ባለ መልኩ ነበር አቀባበል ያደረገለት። የሙዚቃ ኮንሰርቱ የተካሄደው በስቴዲየም ውስጥ ነበር።

በወቅቱ ጭቃ ቢኖርም ህዝቡ ግን ግልብጥ ብሎ ነበር የወጣው። ቴዲ ህዝቡን ለማዝናናት ወደ መድረክ ሲወጣ የሀገሩን ባንዲራ ተጎናጽፎ ፍቅር ያሸንፋል!! እንደደጅ እያለ በጉልበቱ ተንበርክኮ ወደ ሰማይ አንጋጦ ሲጸልይ ታይቷል። በሺህ አመት አንዴ የሚመጣውን የሚሊኒየም በአል አስመልክቶ በጅም ህዝብ በተደረገለት ጥሪ መሰረት በአሉን አብሮ በማሳለፉ በጣም ደስተኛ እንደሆነ ቴዲ ተናግሯል። ከዚህ በተጨማሪ በዚህ የበአል ዝግጅት ላይ የተጣሉትን አስታርቆ ይቅር ለእግዚአብሔር አባብሏቸው ነበር የተመለሰው። ቴዲ በሄደበት ቦታ ሁሉ ሰላምን ለማውረድ ይጥራል። ፀበኞችን ያስታርቃል። አርቲስቱ ዘፋኝ ብቻ ሳይሆን የሰላምንም አስፈላጊነት አበክሮ የሚሰብክ ታላቅ ሰው ነው።

- ቴዲ ሂደሉት ለጅም
- የተጣለውን ሲያስማማ
- እርቅ አወረደ በምድሩ
- እንዲሰመነን እግዚሩ
- መከራረፍ እንዳላይ
- ብሉአል እግዚር የበላይ
- የሰላም ሰው በሄደበት
- የሰይጣን ስራ ከሸፈበት
- እንኳንስ ሰው ምድሩም አይረሳው
- የቴዲ ስራ ሁሌም ፍቅር ነው

የግዮን ሆቴል ኮንሰርት

ህዳር 7 ቀን 2000 ዓ.ም ልዩ ቀን ነበር። ዝነኛው ወጣት የሙዚቃ ፈርጥ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ያዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት ለአፍቃሪዎቹ የሚያቀርብበት ውድ ዕለት። ቴዲ አፍሮ በስራ ጫና ምክንያት ለሀገሩ ህዝብ በተለይ ደግሞ ለመዲናችን አዲስ አበባ ነዋሪ በግንባር ቀርቦ በቀጥታ ሲዘፍን ከታየ ለንበትበት ብሎ ነበር።

ቢሆንም ግን ህዳር ወር ላይ በግዮን ባዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት ብዙዎቹን አስደስቶ አልፏል። ትኬቱ አራት መቶ ብር ቢሸጥም ተወደደ ብሎ ሲያማርር የተሰማ አንድም ታዳሚ አልነበረም። ኮንሰርቱ በግምት ከአስራ አምስት ቀን በፊት በሬዲዮ ሲተዋወቅ፣ የቴዲን ምስል የያዙ ፖስተሮች በከተማው በተሰዩ ቦታዎች ሲለጠፉ፣ አሰይ ያላለና ያልተደሰተ ማንም አልነበረም።

ምክንያቱም አርቲስቱ ባለበት የጊዜ እጥረት ሳቢያ ከሚወደው ህዝብ በቅርበት በመገናኘት ሊያዝናናቸው አልቻለም። ስለሆነም በዚህ አጋጣሚ ያልተደሰተ የሰም። በሙዚቃ ኮንሰርቱ ላይ ለመታደም ከመዲናችን ኢዲቮ አበባ በተጨማሪ ከተለያዩ የሀገራችን ክልሎች በርካታ ሰዎች መጥተው ነበር።

በዚህ የሙዚቃ ኮንሰርት ላይ የቴዲ የልፋት ውጤት ታይቶበታል። ዝግጅቱ ሊጀመር ገና ብዙ ሰዓታት ሲቀረው ነበር ታዳሚው ካለው ክፍተኛ ጉጉት የተነሳ ወደ ግዮን ሆቴል ያመራው።

እኔን ጨምሮ ብዙ ሰዎች ባዳራሹ ተቀምጠን ሳለ ወጣቱ የሙዚቃ አርበኛ መድረኩን የሚረግጥበትን ሰዓት በጉጉት እንጠብቅ ጀመር። ከምሽቱ 1:15 ገደማ የምንወደውና የምናከብረው ምትክ የለሽ ቴዲ አፍሮ ብርድን የሚከላከል ባለ ክፊያ ልብሱን ሰብሶ መድረክ ላይ ብቅ አለ። ቴዲ በእለቱ ዘፋኝ ብቻ አልነበረም። የራሱ ባንድ ከሆኑት የሙዚቃ ባለሙያዎች ጋር የድምፅ ችግር

በማስተካከልና የመድረክ መብራቱን ቼክ በማድረግ ሲያረጋግጥ ተሰተውሏል። ለመድረክ ዝግጅቶቹ የሚገባውን ሁሉ አድርገው ከጨረሱ በኋላ ብዙም ሳይቆዩ የቴዲ ባንዶች የቅኝት ፍተሻ አደረጉ። ታዳሚው በአፀፋው በፋጨትና በጭብጨባ ገለፀ።

በዚህ መሃል ቴዲ አፍሮ ለተወለኑ ሰዓታት ከመድረክ ጠፋ። ምንም እንኳን ቴዲ ከመድረክ ቢሰይም ወላጅ እናቱ አርቲስት ጥላዬ አራጌ ባዘጋጀው የፋሽን ትርኢት ስንዝናና ቆየን። በየመሃሉ ለመንፈስ ምግብ የሚሆኑ ምርጥ ዘፈኖች በዲጂዎች አማካኝነት እየሰማን ነበር። ለኮንሰርቱ የተዘጋጀው ስፍራ ለሀዘብ ስለጠበበ እጅግ በርካታ ሰው የዝግጅቱ ታዳሚ ለመሆን ሳይታደል ወደ ቤቱ ተመልሷል። በሙዚቃው አዳራሽ የነበርን እንኳን ተጠጋግተን ተፋፍንን ነበር የተቀመጥነው።

ሰዓቱ ገሰገሰ። 3:20 ሲሆን አቡጊዳ የሙዚቃ ባንዱ አባላት ሙሉ ጥቁር ሱፍ ለብሰው ቦታ ቦታቸውን ያዙ። ሀዘቡም «ቴዲ» እያለ ጨኸቱን ማሰማት ቀጠለ። ቴዲም ቢሆን ጥሪውን አክብሮ ብቅ አለ። «ሰላም ነው» ብሎ ለሀዘቡ ሲጠይቅ ሀዘቡም ከተቀመጠበት ተነስቶ በማጨብጨብ «አዎ ሰላም ነው» እያለ መልሱን ሰጠ። ቴዲም በቀጥታ ሙዚቃ መጫወቱን ቀጠለ። በየመሀከሉ ምክር አዘል መልዕክት ያስተላልፍ ነበር።

የመድረክ ሁኔታ

መድረኩ ለተመልካች የሚማርክ ከመሆኑም በላይ ለድምፃዊያኑ እንቅስቃሴ የሚመች ሰፊ ነበር። የመድረኩ ክፍታ ክፍ ያለ በመሆኑ ተመልካቹ እንደልቡ እንዲያይ አስችሎታል። የመድረኩ ስፋት በሀገራችን ለመጀመሪያ ጊዜ የታየ ነው ማለት ይቻላል።

ይህም በመሆኑ ስድስቱን የሙዚቃ ተጫዋቾች፣ ሁለት ተወዛዋጦችና ድምፃዊው እንደልባቸው እንዲንቀላቀሱ ረድቷቸዋል።

በመድረክም ላይ የሚበራው የብርሃን መጠን ለአይን የሚሰማምና ቀለማቱም የሚማርክ ነበር።

ድምፅ

ብዙ ጊዜ በሀገራችን በሚዘጋጁ ኮንሰርቶች ላይ እንደዋና ችግር የሚነሳው የድምፅ ችግር ነው። ምክንያቱም የድምፅ ችግር እውቀት ያላቸው ጥቂቶች ስለሆኑ ነው። በቴዲ አፍሮ የሙዚቃ ዝግጅት ላይ ግን ምንም ዓይነት የድምፅ ችግር አልታየም። ለመሳሪያውም ሆነ ለማይኩ በትክክል የድምፅ ክፍፍል ተደርጎላቸዋል። በዚህ ኮንሰርት ላይ የታየው የመድረክ ድምፅ ከቫይረስ ነፃ ነበር። ብዙ ጊዜ ኮንሰርት ሲዘጋጁ በድምፅ ችግር ሙዚቃው ተቋርጦ ባንዱ ስራውን አቁሞ ገመድ ሲቀጣጥሉ ይታዩ ነበር። በቴዲ ኮንሰርት ላይ ግን ይህ እንከን አልታየም። የድምፅን አጠቃላይ ክፍፍል ሁኔታ በዚህ ሙያ የሰለጠኑ ባለሙያዎች በሚገባ የሰራ ድርሻቸውን ተፈጥተዋል።

ቴዲና ዶፒ ቀን

ቴዲ በሀገሩ ላይ ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ያዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት እንደመሆኑ መጠን ዳግም የተወለደ ያህል ነበር የቆጠረው። «ከወገኔ ጋር በፍቅር ያሳለፍኩት ልዩ ቀን» ሲል ገልጾታል። ስለሆነም ህዳር 7 ቀን 2000ዓ.ም ቴዲ አፍሮ በአዲስ አበባ ታሪክ የሰራበት ቀን ነበረች። በዚህ ዝግጅት ላይ የድምፃዊው ክፍተኛ የሆነ የጥረት ውጤት ታይቶበታል። የላቀ የጥበብ ስራ ያቀረበ ታላቅ አርቲስት ነው።

በእለቱ በርካታ ዘፈኖችን ዘፍኗል። የአዘፋፈኑም ስልት ታዳሚውን በደስታ አስፈንድቆታል። የሚጠበቅበትንም ከበቂ በላይ

አሟልቶ ተገኝቷል። በሙዚቃውም መሀል የሙዚቃ ተጫዋቾችን ስም በመጥራትና በማነቃቃት ከህዝብ ጋር ያስተዋውቃቸው ነበር። ቴዲ እኔ ብቻ ልታወቅ የሚል የራስ ወዳድነት ስሜት የሌለው እና የሌላውን ሰው እድገት የሚመኝ ቅን አርቲስት ነው።

የኮንሰርቱ ስዩ ዓላማ

«ገንዘብ የለው ልጆች ባሪያ ነው» የሚለው ወጣቱ ድምፃዊ ለገንዘብ ሲል ስራን አይሰራም። ስለገንዘብ ብዙም አይጨነቅም። ቴዲ ገንዘብ ፈልጎ ሳይሆን ገንዘብ እራሱ ቴዲን ፈልጎት ነው የሚመጣው። «ብር ተራ ወረቀት ነው። የለው ልጅ ግን ክብር ፍጡር ነው» የሚለው ቴዲ በግዮን ሆቴል ኮንሰርቱን ያዘጋጀው በሁለት መሰረታዊ ነጥቦች ነው።

የመጀመሪያው ለብዙ ጊዜ ግንባር ለግንባር እየተያየ ከወገኑ ጋር የሙዚቃ ዝግጅት ከሰራ ሁለት ዓመታትን ስላስቆጠረ እድናቂዎቹን በቅርቡት እግኝቶ እነሱን ለማስደሰት ሲል ሲሆን ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ በዚህ የሙዚቃ ኮንሰርት የሚገኘው ገንዘብ ለክብርት ዶክተር ለወ/ሮ አበበች ጎበና ህፃናት ማሳደጊያ ድርጅት ለማበርከት ነው። ቴዲ አፍሮ ክብርት ዶክተር ወ/ሮ አበበች ጎበና ለሚያሳዩት ወገናዊ ፍቅር «ኪዳናዊ እናት» የሚል ፅሁፍና ፊርማው የሰፈረበት የወርቅ ሜዳሊያ አበርክቶላቸዋል። ቴዲ አፍሮ ከዚያ በፊትም ለድርጅቱ በርካታ የገንዘብ ድጎማ ችሮአል።

ከዚህ አንጻር አንቱ የተባሉ የሀገራችን ባለ ሀብቶች የዜግነት ግዴታቸውን ሙሉ በሙሉ ገና አልተወጡም ማለት ይቻላል። ይህ ወጣት ድምፃዊ ግን የሚያክለውና የሚወዳደረው የጠፋ ታላቅ የወገን ፍቅር ያደረበት ብቸኛ አርቲስት ነው። ወ/ሮ አበበች ጎበና ስለአርቲስቱ ብስለትና ለወገኑ ካለው ወሰን የለሽ የጋለ ፍቅር የተነሳ «እኔ አቅጫ እየደከመ ስለሆነ ልጆቼን ተረክበኝ» ሲሉ ደብዳቤ ፅፈውለታል። ቴዲ ኪሌን ላዳብር፣ ልብላብት፣ ልጠጣበት ብሉ

ሳያስብ ላቡን ጠብ አድርጎ ያገኘውን ሃብት ለወገኞቹ መልሶ ያበረክታል። የዚህ አርቲስት መፈጠር ከጥበብ ስራ ውጪ የሚያደርጋቸው በጎ ተግባራት ለበጎ ነው ያስብላሉ። ይህ ገራገርና የዘመኑ ምርጥ አርቲስት በሚያደርገውና በሚተገብራቸው መልካም ስራዎቹ ህፃን፣ አዋቂ፣ ዘርና ጾታ ሳይለይ በሁሉም ኢትዮጵያዊ እድናቂዎቹ የብሔራዊ መዝሙር ያክል ስሙን ዘወትር ሲያወድሱት ይለማል።

ሙዚቃን በቴዲ

መድረኩን ሲረገጥ ማይኩን ጨብጦ
ቀና ብሎ ያየዋል እልፍ ሰው አንጋጦ
በተለጠው ግርማ ሞገስ ፍጥረታቱ ተገርሞ
መሄፈንማ ሲጀምር በመረዋ ድምጹ ዜማን ሲቀኘው
“የሱስ ልዩ ነው” ይላል ህዝቡ-አዳም እየገረመው
በዚህ ብላቴና በዚህ ጀግና አንድ ለናቱ
ቀን ከሌሊት ሙዚቃን አለመ ምድር ፍጥረታቱ
አዎን፣
በመረዋ ድምጹ ቅኔን ሲቀኝ ሰምተን ተደንቀናል
ማመን እስኪያቅተን ሳንተኛ ቃኝተናል
በፍጹም ደስታ በታላቅ እርካታ ሀሴት አድርገናል
ብለንም መስክረናል
“አየናት ቀመስናት ወደን አጣጣምናት
ሙዚቃን በቴዲ ከልብ አፈቀርናት!”

ቴዲ አፍሮ ጎልቶ የሚታወቅባቸው ጥቂት ነጥቦች፡-

1. አንደበተ ርቱዕ፣ ንግግሮቹ አስገራሚና መሳጭ
2. ለሃገሩና ለወገኑ ፅኑ ፍቅር ያለው
3. የዕውቀት አድማሱ የሰፋ
4. በአልባሌ ቦታ የማይገኝ
5. ላመነበት ነገር መስዋእትነትን የሚከፍል
6. የሀገን የበላይነት የሚያከብር
7. ያለውን በማከፈልና የተቸገረን በመርዳት የሚያምን
8. ሰጎዳና ልጆች ፅኑ ፍቅር ያለውና ለችግራቸው የሚደርስ
9. የሀገሩን የሙዚቃ እድገት በላቀ ደረጃ የሰወጠ. . .

ክፍል ሦስት

ቴዲ ከማንም ስርቲስት ልቆ የክብረ
 ስክሲል እንዲደፋ ያደረጉ ታላላቅ
 እውነታዎች

ሙዚቃ ያኔና ዘንድሮ

ማንም ሰው ከተወለደበት ጊዜ እንስቶ አንድ አይነት ሙዚቃ መስማቱ አይቀርም። ምናልባትም ወላጅ እናታችን እንቅልፍ እንዲወስደን እሹሩ አያሰች አዚማልን ይሆናል። አድሜያችን እየገፋ ሲሄድ ግን ለመንፈሳችን የሚስማማ ለነፍሳችን የሚሆን ሙዚቃ መምረጣችን አይቀርም። ሙሉ ጊዜያችንን በስራ ተጠምደን ውሰን ወደ ቤታችን ስንመለስ ወይም መኪና ስናሽከረክር በመረጥነው ሙዚቃ ዘና ማለታችን አይቀርም።

የዘፈን ግጥም ብዙ ነገርን የያዘ ነው። ሙዚቃ በሁሉም ሀብረተሰብ ውስጥ እንዲኖር ካደረጉት ዋና ምክንያቶች መካከል አንዱ በለዎች ጤንነትና ደህንነት ላይ በጎ ተፅዕኖ በማሳደሩ ነው። ሙዚቃ ለህመም ማስታገሻ ዋና መፍትሄ ነው። ሐኪሞች በጭንቀት ለሚለቃዩ ህመምተኞች ለሰለሰ ያለ ሙዚቃዎችን እንዲሰሙ ይመክራሉ። እነኚህ ሙዚቃዎች ደግሞ ለህመምተኛው እንደ መነቃቂያ ሆነው ሊረዱ ይችላሉ። እንዳንድ ሆስፒታሎች ውስጥ ልዩ ህክምናና ክትትል በሚሰጥበት ክፍል ውስጥ ሳይቀር ሙዚቃ እንዲከፈት ይደረጋል። ሙዚቃ ሰውነትን ዘና በማድረግ በምጥና በወሊድ ጊዜ የሚፈጠረውን ውጥረት ለመቀነስ ያግዛል።

አዎ፣ ሙዚቃ ልዩ፣ ረቂቅና ህይለኛ ነው። ያረጋጋል። ያዘናናል። ሊያስተምረንና መንፈሳችንን ሊያድሰን የሚችል ሞገደኛ ነው። ደስታችንንም ሆነ ህዘናችንን ለመግለፅ ያስችላናል። ጥንትም ሆነ በአሁኗ ሰዓት የምንለማቸው ሙዚቃዎች በሰው ልጅ ልብ ላይ ተፅዕኖ ያሳድራሉ።

ሙዚቃ የሰው ልጆች የደስታ ምንጭ ናት። ስንከፋ የምንፅናናባት፣ ስንደለት የምንረከባት፣ የውስጥ ስሜታችንን የምንገልፅበት እንደሙዚቃ ያለ ምንም ነገር የለም። ለዎች ፍቅራቸውን ለመግለፅ፣ የውስጣቸውን ህሳብ ለመተንፈስ በግንባር ቀደምትነት ሙዚቃን ይመርጡዋታል። የሰው ልጆች ለሙዚቃ ያላቸው ፍቅር እንዲህ በቀላሉ የሚገመት ሳይሆን ስር የለደደ ጥምረት ነው።

በእርግጥም ጥበብ የፈጣሪ ስጦታ ነች። ስለጥበብ ስናነሳ በሁሉም የሀብረተሰብ ክፍል ዘንድ ጥበብኛ ሆኖ የምናገኘው ጠቢቡ ስለሞን ነው።

ስለሞን በህይወት ዘመኑ ከፈጣሪው በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ስራውና እንቅስቃሴው ሁሉ በጥበብ ነበር። የእገራችን የዜማ ደራሲ ቅዱስ ያሬድ ከዘላለም አባቱ በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ግዕዝ

እዝልና አራራይ የሚሉትን የዜማ ክፍሎች ቀምሯል። «ጥበብ ከእግዚአብሔር ነች። የጥበብ ባለቤት እርሱ ብቻ ነው። ጥበብን ፈልጓት ታገኛታላችሁማል» ይላል። በቅዱስ ያሬድ የተቀመረው የዜማ በር በእገራችን ላለው ለማንኛውም ዘፈንም ሆነ ዝማሬ ዋነኛ ምንጭ እንደሆነ ይነገራል።

የሀገራችን ኢትዮጵያ የሙዚቃ እድገት ስንመለከት በርካታ ጥበብ ያፈራቻቸው ጥበብኞች ለሙዚቃው እድገት ታላቅ ዋጋ እንደክፈሉ እንረዳለን። ምንም እንኳን የሰው ልጅ ህልውና ግዴታ ሆኖ ይህችን አለም ለአንዴና ለመጨረሻ በሞት ቢለዩዋትም በህይወት ዘመናቸው የሰሩት የጥበብ ውጤት አሻራው ለዘላለም ላይጠፋ ክትውልድ እስክትውልድ እየተወራረሰ ሲተላለፍ መዘከሩ አይቀራ ነው።

“ማንኛውም ሰው ሲፈጠር ለአንድ አላማ ተፈጠረ እንጂ ለከንቱ ወደዚች አለም አልመጣም።” እያንዳንዱ የሰው ልጅ በፈጣሪው የተሠጠው የራሱ የሆነ የመክሊት ባለቤት ነው። በመሆኑም ያለምንም ክፍያ በነፃ የተሠጠውን ፀጋ መጠቀምና ታሪክ ስርቶ መገኘት የሰውየው ወይም የግለሰቡ ወሳኝ ድርሻ ይሆናል።

እድሜና ጤና ተቸረው ለምስክርነት የበቁ ብዙ አንጋፋ የሙዚቃ ለዎች ስለሀገራችን የሙዚቃ ያለፈ ታሪክና ስላሳለፉት አንገፍጋሬ የፈተና መንገድ በእልህ፣ በቁጭትና በምሬት ሊናገሩ ይለማል። እርግጥ ነው ተደባብቆም ሆነ ተለባብሶ ሊታሰቡ የሚችል አይደለም። በቀደሙት ዘመናት የነበረው የሙዚቃኞች ህይወት እንደምንለማው ታሪክም እንደሚያስረዳን ከሆነ እምብዛም ደስታና ምቹች የሌለበት ከመሆኑም በላይ በህዝብ የነበራቸው የተቀባይነትም መጠን አሳዛኝ ነበር።

ተፈጥሮ የቸረቻቸውን ውብና ማራኪ ድምጽ ይዘው ለጥበብ እድገትና ፍቅር በሚያቀነቅኑበት ጊዜ ሞራል በሚነካና ተስፋ አስቀራጭ በሆነ አካሄድ ይዘለፉ ነበር። ለጆሮ የሚቀፍ በርካታ

የስድብና የንቀት ውርጅብኝ ይዘንብጣቸው እንደነበረ የሚዘነጋ ታሪክ አይደለም። ለጋብቻም ሆነ ለፍቅር አጋርነት በሌላው ማሕበረሰብ ዘንድ ተፈላጊነታቸው እምብዛም ነበር። ይህ የሆነው በወቅቱ ለሙዚቃ ያለው ግንዛቤ አናሳ የነበረ በመሆኑ ነው።

ሆኖም በውስጣቸው ላለው የጥበብ ፍቅር ሊሉ ስድብና ግልምጫ ሳይበግራቸው መገፋትና መገሰል ሳያንበረክካቸው ያንን የመሰለ አስቸጋሪና አሳዛኝ የሕይወት ውጣ ውረድ አልፈው ሙዚቃን ዛሬ ላለችበት የገነነ ክብር ሊያበቁት ችለዋል። ቀደምት ኢትዮጵያዊ ዘፋኖች፣ ሙዚቃኞች፣ ደራሲና የዜማ ቀማሪዎች እንደብሄራዊ መዝሙር በየአደባባዩ ጥበብን ለዘመሩ በሀይወትም ላሉት ይሁን በሀይወት ለሌሉት ምስጋና ይደረጋቸው።

ከ1950ዎቹ እስከ 1970ዎቹ 9.ም አካባቢ የሀገራችን የሙዚቃ እድገትን መለስ ብለን ስናጤን መልካም እንቅስቃሴና አበረታች ሁኔታ የሚታይበት ታላቅ የሙዚቃ ዘመን ነበር ብሎ መናገር ይቻላል። ህዝቡም ቢሆን የሙዚቃን ሀያልነት ገብቶት ለዘፈንም ሆነ ለዘፋኞች ጥሩ ክብር መስጠት የጀመረበት ጊዜ ነበር።

ጊዜ ጊዜን ይሸረዋል። ትውልድንም ትውልድ ይተክዋል። የሠዎችም የአስተሳሰባቸው አድማስ አይደለም በቀናት ልዩነት በሠአታት ውስጥም ደርጅቶ ታላቅ ለውጥ የሚታይበት ሁኔታ ይፈጠራል። እናም ሙዚቃ አንሰማም ዘፋኝንም በአይናችን አያሳየን የሚሉ ወግ አጥባቂዎች ሁሉ የሙዚቃ ጥበብ በደም ስራቸው ገብታ ደንዳና ልባቸውን በማንበረክክ ሙዚቃ ራሷ ሀያልነቷን አስመስክራለች።

ሙዚቃ ሀያልነቷን አስመስክራ ገንና ለመውጣትና ዛሬ ለደረሰችበት ክብር የበቃቸው ስንትና ስንት መስዋዕትነት ተከፍሎባት ነው። ጊዜ ጀግና ነው። ሁሉም ነገር ለማከናወን የጊዜ ድርሻ ትልቁን ቦታ ይይዛል። ጊዜ የጣለውን ጊዜ ያነሳዋል።

አሁን ሁሉ ነገር ተገሰግብጦ የሰውም የአስተሳሰብ ደረጃ ከፍ

በማሰቱና እያደገ በመምጣቱ የተነሳ የተናቀው ዘፈን ከቀን ወደ ቀን ከጊዜ ወደ ጊዜ ተቀባይነትን ከማግኘት አልፎ የክብር መገሰጫ እስከመሆን ደርሷል። ዘፈንና ዘፋኝን የሁሉም ሰው የእለት ተእለት ፍላጎት ሆኖ መታየት ጀምሯል።

ጥላሁን ገሰሰ፣ ታምራት ሞላ፣ መሀሙድ አህመድ፣ ዓለማየሁ እሸቴ፣ ነዋይ ደበበ፣ ቴዎድሮስ ታደሰና ሌሎች አንጋፋና ወጣት የሙዚቃ ባለሙያዎች ለሀገራችን ዘመናዊ የሙዚቃ እድገት ከፍተኛ አስተዋፅኦ አበርክተዋል።

በእያንዳንዱ ትውልድ ውስጥ ጀግና እንደሚፈጠር ሁሉ የሙዚቃ ጀግኞችም የጥበብን እንባ አንብተው አይሆኑ ሆነው ለዚህ ስለሁኑ ታላቅ ክብር አብቅተዋታል። እኔ እንደሚመስለኝ ብዙዎችም ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እንደሚናገሩት ከሆነ በኢትዮጵያ የሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ከቀደምት ከያንያን የጥበብን ዱላ የተረከቡት ጥቂት ድምፃዎች ናቸው። ታላቁ የሙዚቃ ንጉስ ክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ በሀገራችን ኢትዮጵያ ምድር ላይ ያሳረፈውና ጥሎት ያሰፈውን የሙዚቃ አሻራ ከቃል በላይ ነው።

መቼም ቢሆን የማይረሳና ሰአፍታ እንኳን ሊዘነጋ የማይችል ታላቅ የታሪክ ሠው ነው። ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ ቀጥሎ የተፈጠረው ድምፃዊ ሙሉቀን መለስም ለሀገሩ የሙዚቃ እድገት ቀላል የማይባል የጥበብ ስራን ሰርቷል። ሙሉቀን መሰለ በርካታ ቁም ነገር ያዘሉ የዘፈን ግጥሞችን በመጫወት ለሀገሩ ትልቅ የሙዚቃን በረከት ያበረከተ ጥበብኛ ሠው ነው። ከዘመን ወደ ዘመን ተሻጋሪ በሆኑ የማይሰለቹ ጣዕም-ዜማዎቹ በርካታ እድናቂዎችን ለማትረፍ ከመብቃቱም በላይ ለህዝብ ካበረከታቸው የዘፈን አልባሞች አንዳቸውም ሜዳ ላይ ሳይወድቁበት ሁሌ አዲስ ሆነው እስከ አሁን ሠዐት እየተደመጡለት ይገኛሉ።

ሌላው የዚህ ዘመን የሙዚቃ ፈርጥና አርበኛ ለሙዚቃና ለጥበብ እድገት በሰጋነት እድሜው ወገቡን ታጥቆ የተነሳውን ወጣቱ

ታላቅ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮን እናገኛለን። ስለ ቴዲ በተደጋጋሚ ብዙ ነገር ሲነገር፤ ሲወራ፤ ሲጻፍና ሲተረክ ማየት መስማትና አልፎም መገረም ዘወትር አዲስ ክስተት ነው።

ቴዲ አፍሮ በ1993 ዓ.ም አቡጊዳ የተሠኘውን አልበሙ ለህዝብ ጆሮ ሲደርስ ጥበብም ታላቅ በሯን ወለል አድርጋ ክፍታለት ልጄ እንኳን ደሀና መጣህ በሚል ነበር በፀጋ የተቀበለችው። በወላጅ እናትና አባቱ ወደ ሙዚቃ አለም እንዳይገባ መከላከል፤ ከእርሱ በፊት በነበሩ ዘፋኞች እርሱ ቴዲ ዘፈን እያቻለ አትዘፍንም መባሉ፤ በጥቂቶች ሰዎች ፊት መነሳቱ ሳይበግው፤ ፊት መነሳቱ ሳያስከፋው፤ መድረክ መነፈጉ ተስፋ ሳያስቆረጠው የልቡን ሀሳብና ረጅም ትልቅ ምኞቱን ሰፊጣሪው በመንገር ህልሙን ያሳካው ቴዲ ሲወርድ ሲዋርድ የመጣውን የዘፈን ምርኩዝ ዱላ ተቀብሎ በመዳፉ ከጨበጠው ጊዜ አንስቶ በሀገራችን ምድር ላይ ታላቅ የዘፈን አብዮት ከመፈንዳቱም በተጨማሪ ሙዚቃ የሁሉም ሠው ምርጫ እስከመሆን ደርሶ ታይቷል።

ቴዲ አፍሮ ከአንጋፋዎቹ የቀድሞ ዘፋኞች በተለይም ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ የተቀበለውን የታላቅነት ዱላ በተሻለና በገዘፈ መልኩ አሻሽሎ በመስራቱ ለብዙሀኑ ህዝብ አስደናቂ ክስተት ሆኗል። የሙዚቃን እድገት በታላቅ እውርታ ያሳደገ ከመሆኑም በላይ ለብዙ ዘፋኞች ሞዴል ሆኖ የታየ አንድና ወሳኝ አርቲስት ነው።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ወደ ሙዚቃ ሃላም ብቅ ካለበት ጊዜ ወዲህ ሙዚቃ በልዩ ሁኔታ ላቅ ያለ ትኩረትና ክፍተኛ ኢኮኖሚያዊ ጥቅም የሚታፈስበት ለመሆን ችሏል። የዚህ ወጣት ድምፃዊ የጥበብ ስራዎች በክፍተኛ ደረጃ የቅዱስ ያሬድን የዜማ ስልት ስለሚያስታውሱም የላቀ ክብር ለመጎናፀፍ በቅቷል። ሙዚቃ አሁን ላለችበት ክፍታ እንድትበቃ ትልቁን ሚና የተጫወተው የቴዲ ወደ ሙዚቃው ዓለም መቀላቀል ነው።

ቴዲ አፍሮ በጥበባዊ ክህሎቱ ህዝብና ወገኑን ለማገልገል

ቆርጦ የተነሳ ጥበበኛ አርቲስት በመሆኑ በሀብረተሰቡ ዘንድ የሙዚቃን ታላቅነት ከመቼውም ጊዜ በላይ ተመስክሯል። በቀደሙት ዘመናት አንድ ሙሉ አልበም ቢበዛ እስከ አንድ ሺህ ብር ድረስ ይሸጥ ነበር። ከዚያ ወደ መቶ ሺህ ብር ለደገ። ዛሬ ግን ወደ ሚሊዮኖች እየገሰገሰ ነው። ይህ የሆነው ደግሞ በቴዲ የተነሳ ነው። የሀገራችን ዘፋኞች በአሁኑ ሰዓት ለየት ያለ ትኩረት ከማግኘታቸውም በላይ በሀብረተሰቡ ዘንድ የሚሰጣቸው ክብር ለማይጠቀስ ሆኗል። ሙዚቃ በድሮና ዘንድ መካከል ያላት ልዩነት የሰማይና የምድር ያክል ጭስፋ እንዲሆን ያስቻለው ደግሞ ቴዲ አፍሮ ስለመሆኑ ምንም ጥያቄ አያሻውም።

አዎን ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ህይወት ስር ነቀል ሰውጥን ያመጣ ውድ አርቲስት ነው። በዚህም የሕዝብ ስስት እስከመሆን ደርሷል። የቴዲ አድናቂዎች በሚለብሱት ልብስ፤ በቀልፍ ማንጠልጠያቸው ላይ፤ በመኖሪያ ቤታቸው ግድግዳ ላይ፤ በታክሲ ውስጥና በቤት አውቶሞቢል ተሽከርካሪዎች ላይ፤ በየቦታው፤ በየመዝናኛውና በየትኛቸውም ስፍራዎች ተዘውታሪ በሆነ መልኩ ፎቶዎቹ በኢትዮጵያ ሰንደቅ አላማ ሀብረ ቀለማት አሸብርቀው ተንጠልጥለው ወይም ተለጥፈው ማየት የተለመደ ሆኗል። በሀገራችን ኢትዮጵያ በርካታ ድንቅ ዘፋኞች ተፈጥረው ለታላቅ ዝናና ክብር በቅተዋል። ሆኖም ማንም በአጭርና በውስን አመታት ጊዜ ውስጥ እንደቴዲ አፍሮ ገና የወጣና በህዝብ ዘንድ የላቀ የክብር አክሲል የተቀዳጀና ፍቅር የተቸረው ዘፋኝ አለ ብሎ ማሰብ ይከብዳል። ወደፊት መፈጠሩም ያጠራጥራል።

ቴዲ አፍሮ አሁን ሳለው ትውልድ በተለይም ለአድናቂዎቹ ክብርቅነት አልፎ በጥበብ ዘርፍ ውስጥ በተለይም በሙዚቃ ዓለም ላይ ለናሙና የተፈጠረ ታላቅ የጥበብ ሊቅ ነው።

ብዙዎች የሚገረሙበት፤ ሚሊዮኖች በተደጋጋሚ የሚያደንቁትና ፍቅራቸውን የሚገልፁለት፤ አልፎች በሚሰራቸው የዘፈን ስራዎቹ ክልብ የሚወዱት የስስት ሀብታቸው ነው። ቴዲ

ወደሙዚቃው አለም ከተቀላቀለበት ጊዜ ጀምሮ ለረጅም አመታት የመገናኛ ብዙሃንን ትኩረት ለመሳብ የቻለ፤ የጋዜጠኞችን ብዕር ዘወትር የሚቀለቅስ፤ ከወገኑ ህበሻዊ ዘር አልፎ በውጫ ዜጎች ጭምር ለመወደድና ለመወደስ የበቃ በኢትዮጵያ የዘፈን ታሪክ ውስጥ ትልቅ የታሪክ ምዕራፍ የከፈተ ብርቅዬ ከያኒ ነው።

አንጋፋውም ክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ በህይወት እያለ ለዚህ ወጣት ድምፃዊ በአንድ ወቅት እንዲህ ሲል ነበር የምስክርነት ቃሉን ይፋ ያደገረው። «በህይወት እያለሁ አይኔን በአይኔ አይቻለሁ። ቴዲ ጠንካራ ዘፋኝ ነው። የሚሰራንም ነገር ጠንቅቆ የሚያውቅ ብልህ ልጅ ነው። የማይረባና ተልካሻ ቦታ አይገኝም። ገና ወደፊትም አሁን ከሰራው ስራ በላይ እንደሚሰራ አምንበታለሁ። በሚሰራውም የሙዚቃ ስራ ኮርቼበታለሁ» ሲል ያለውን የክብር አድናቆት ተናግሮ ነበር።

ቴዲ አፍሮ ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠና ከሌሎች አንጋፋ ዘፋኞች የተረከበውን የዘፈን ዱላ በሚገባ ምርኮዝ አድርጎ እውነተኛ ዘፋኝነቱን ያስመለከረ ብርቅና ድንቅ ኢትዮጵያዊ አርቲስት ነው።

“ቴዲ መምህራ”

ሙዚቃን ያሳወቀኝ

ጥበብ ቅኔን ያስተማረኝ

ያለውን ያካፈለኝ

እንካ ብሎ ያለስስት የሰጠኝ

ቴዲ እኮ ነው የጥበብ መምህራ

ለህይወቴ ፋና ለእኔ ክብራ

ቴዲ መምህራ የሙዚቃ አባቱ

ለነፍሴ ትሩፋት ብስራት ለህይወቴ

የክፉ ቀን ደራሽ ባለውለታዬ

አንተን ያደንቁሃል ነፍስና ስጋዬ

ቴዲ መምህራ

ከስጋዬ ተዋድዶ

ከነፍሴ ተዋህዶ

ሰርጎ በልቤ ገባ

የጥበብን አዝመራ ሊዘራ

የጥበብን ፊደል ያስቆጠርክኝ የግሌ የኔታ

በልቤ አዳራሽ ውስጥ አለህ ትልቅ ቦታ

ምስጋና ይድረስ አንተን የሀገሪ ሰው የኔ ያረገህ ጌታ!